
ЕВРОПЕЙСКО СПОРАЗУМЕНИЕ

за асоцииране (1993 год.)

между Европейските общности и техните страни членки, от една страна, и Република България, от друга страна

Ратифицирано със закон, приет от 36-о Народното събрание на 15.04.1993 г. - ДВ, бр. 33 от 20.04.1993 г. В сила от 1.02.1995 г. Текстът на споразумението е обнародван като отделно книжно тяло на "Държавен вестник", издадено на 25.05.1995 г. - ДВ, бр. 61 от 7.07.1995 г.

Кралство Белгия,
Кралство Дания,
Федерална република Германия,
Република Гърция,
Кралство Испания,
Френската република,
Ирландия,
Република Италия,
Великото херцогство Люксембург,
Кралство Холандия,
Португалската република,
Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия,
страни по Договора за създаване на Европейската икономическа общност, по Договора за създаване на Европейското обединение за въглища и стомана и по Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия,
наричани по-нататък "страни членки", и
Европейската икономическа общност, Европейската общност за атомна енергия, и Европейското обединение за въглища и стомана,
наричани по-нататък общности,
от една страна,
и Република България, наричана по-нататък "България",
от друга страна,
отчитайки значението на традиционните връзки, съществуващи между общността, нейните страни членки и България, както и общите ценности, които те споделят,
признавайки, че общността и България желаят да засилят тези връзки и да изградят тесни и трайни отношения, основани на взаимните интереси и реципрочността, което би позволило на България да вземе участие в процеса на европейската интеграция, засилвайки и разширявайки по този начин отношенията, установени в миналото, по-специално със Спогодбата за търговия, търговско и икономическо сътрудничество, подписана на 8 май 1990 г.,
отчитайки възможностите за взаимоотношения от ново качество, които създаването на една нова демокрация в България открива,
отчитайки ангажимента на общността и нейните страни членки и на България към заздравяването на политическите и икономическите свободи, които съставляват самата основа на асоциирането,

признавайки фундаменталния характер на демократичните промени в България, произтичащи по мирен път и целящи построяването на нова политическа и икономическа система, основана на върховенството на закона и спазването на човешките права, на политическия плурализъм и на една плуралистична многопартийна система, включваща свободни и демократични избори и създаването на законодателните и икономическите условия, необходими за развитието на пазарна икономика, както и необходимостта да се продължи и завърши този процес с помощта на общността,

отчитайки непоколебимата привързаност на общността и на нейните страни членки и на България към върховенството на закона и спазването на човешките права, включително и тези на лица, принадлежащи към малцинства, както и към пълното прилагане на всички други принципи и разпоредби, съдържащи се в Заключителния акт на Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа (СССЕ), заключителните документи от Виена и Мадрид, Парижката харта за нова Европа, както и към принципите и разпоредбите на Европейската енергийна харта, желаейки да способстват за по-добри контакти между техните граждани, както и за свободното движение на информация и идеи съгласно договореностите на страните в рамките на СССЕ, съзнавайки значението на това споразумение за създаването и укрепването в Европа на система за стабилност, основана на сътрудничество, в която общността е един от крайъгълните камъни, смятайки, че би трябвало да се направи връзка между пълното осъществяване на асоциирането, от една страна, и продължаването на същинското прилагане на политическите, икономическите и законодателните реформи в България, от друга страна, както и въвеждането на факторите, необходими за сътрудничеството и реалното сближаване между системите на страните, по-специално в светлината на изводите на Бонската конференция в рамките на СССЕ, желаейки да установят редовен политически диалог по двустранни и международни въпроси от взаимен интерес с цел заздравяване и довеждане до край на асоциирането, вземайки предвид желанието на общността да окаже решаваща подкрепа за завършването на прехода към пазарна икономика в България и да помогне на България да се справи с икономическите и социалните последици на структурното преустройство, вземайки предвид също така желанието на общността да създаде инструменти за сътрудничество и икономическа, техническа и финансова помощ на глобална и многогодишна основа, отчитайки привързаността на общността и България към свободната търговия и в частност към принципите на Общото споразумение за митата и търговията, имайки предвид икономическите и социалните различия между общността и България и признавайки по този начин, че целите на асоциирането трябва да бъдат постигнати чрез подходящи разпоредби на това споразумение, убедени, че това споразумение ще създаде нов климат за техните икономически отношения и в частност за развитието на търговията и инвестициите, средства, които са жизнено важни за икономическото реструктуриране и технологичната модернизация на българската икономика, желаейки да установят културно сътрудничество и да развият размяната на информация, признавайки факта, че крайната цел на България е да стане член на общността и че настоящото асоцииране, по мнението на страните, ще помогне на България да постигне тази си цел, решиха да подпишат това споразумение и определиха за тази цел като свои пълномощници: Кралство Белгия - Робер Юрбен, министър на външната търговия и по европейските дела; Кралство Дания - Йорген Йострьом Мьолер, държавен секретар по европейските работи;

Федерална република Германия - Клаус Кинкел, федерален министър на външните работи;
Република Гърция - Мишел Папаконстантину, министър на външните работи;
Кралство Испания - Хавиер Солана, министър на външните работи;
Френската република - Елизабет Гигу, делегиран министър по европейските работи;
Ирландия - Дик Спринг, министър на външните работи;
Република Италия - Валдо Спини, държавен секретар на външните работи;
Великото херцогство Люксембург - Жак Поос, министър на външните работи;
Кралство Холандия - П. Кудейманс, министър на външните работи;
Португалската република - Ж. М. Дурау Барозу, министър на външните работи;
Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия - Дъглас Хърд, държавен секретар на външните работи и по въпросите на общността;
Европейската икономическа общност, Европейската общност за атомна енергия и Европейското обединение за въглища и стомана;
Нилс Хелвег Петерсен, министър на външните работи на Кралство Дания, председател на Съвета на Европейските общности;
Сър Лиън Бритън, член на Комисията на Европейските общности;
Ханс Ван Ден Брук, член на Комисията на Европейските общности;
Република България, Любен Беров, министър-председател и министър на външните работи, които, след като провериха своите пълномощия, намерени в добра и надлежна форма,
се договориха, както следва:

Член 1

1. Създава се асоциация между общността и нейните страни членки, от една страна, и България, от друга.
2. Целите на асоциирането са:
 - да осигури подходящи рамки за политическия диалог между страните, което да позволи развитието на тесни политически отношения;
 - постепенно да бъде създадена зона за свободна търговия между общността и България, която да обхваща по същество цялата търговия между тях;
 - да насърчава разширяването на търговията и хармоничните икономически отношения между страните и по този начин да стимулира динамичното икономическо развитие и благоденствието в България;
 - да подкрепи усилията на България за развитие на икономиката ѝ и за завършване прехода към пазарна икономика;
 - да осигури подходящи рамки за постепенното интегриране на България в общността. С тази цел в съответствие с пазарните механизми ще бъдат изработени нови правила, политика и действия и България ще работи за изпълнение на необходимите изисквания в това отношение;
 - да се създадат институции, които да направят асоциирането ефективно.

ЧАСТ I

ПОЛИТИЧЕСКИ ДИАЛОГ

Член 2

Между страните ще бъде установен редовен политически диалог, който те имат намерение да развиват и задълбочават. Той ще съпътства и затвърждава сближаването между общността и България, ще подкрепя политическите и икономическите промени, които протичат в тази страна, и ще допринася за установяването на нови отношения на солидарност и нови форми на сътрудничество. Политическият диалог и сътрудничеството, основани на общи ценности и стремежи:

- ще улеснят пълното интегриране на България в общността на демократичните нации и прогресивното сближаване с общността;
- икономическото сближаване, което се предвижда от това споразумение, ще доведе до по-голямо политическо сближаване;
- ще доведат до по-добро взаимно разбиране и до растящо сближаване на позициите по международни въпроси и в частност по такива въпроси, които е вероятно да имат съществени последици за едната или другата страна;
- ще позволят на всяка от страните да разглежда позицията и интересите на другата в техните съответни процеси на вземане на решения;
- ще допринесат за сближаването на позициите на страните по въпросите на сигурността и ще укрепят сигурността и стабилността в цяла Европа.

Член 3

1. Според необходимостта ще се провеждат срещи между председателя на Европейския съвет и председателя на Комисията на Европейските общности, от една страна, и президента на Република България, от друга страна.
2. На равнище министри политическият диалог ще се провежда в рамките на Съвет за асоцииране.

Той ще има общата отговорност за всички въпроси, които страните биха желали да поставят на неговото внимание.

Член 4

Други процедури и механизми за политически диалог ще бъдат създадени от страните и по-специално в следните форми:

срещи на високо административно равнище (политически директори) между официални лица от България, от една страна, и Председателството на Съвета на Европейските общности и на Комисията, от друга;

използвайки пълноценно всички дипломатически канали между страните, включително подходящи контакти в двустранната и в многостранната област, като например в ООН, в съвещанията на СССЕ и други многостранни форуми;

включване на България в групата на страните, получаващи редовно информация по въпросите, с които се занимава Европейското политическо сътрудничество, както и размяна на информация с оглед постигане на целите, изложени в чл. 2, всякакви други средства, които биха допринесли за утвърждаването, развитието и задълбочаването на този диалог.

Член 5

Политическият диалог на парламентарно равнище ще се осъществява в рамките на Парламентарен комитет за асоцииране.

ЧАСТ II

ОБЩИ ПРИНЦИПИ

Член 6

Зачитането на демократичните принципи и човешките права, залегнали в Заключителния акт от Хелзинки и в Парижката харта за нова Европа, вдъхновява вътрешната и външната политика на страните и представлява съществен елемент на това асоцииране.

Член 7

1. Асоциирането включва преходен период с максимална продължителност 10 години, разделен на два последователни етапа, всеки от които продължава по принцип 5 години. Първият етап започва с влизането на споразумението в сила.
2. Съветът за асоцииране, имайки предвид, че принципите на пазарната икономика са от съществено значение за това асоцииране, ще разглежда редовно на основата на принципите, посочени в преамбюла, изпълнението на споразумението и постиженията на България в процеса, водещ към система на пазарна икономика.
3. През 12-те месеца, предхождащи изтичането на първата фаза, Съветът за асоцииране ще се събере, за да вземе решение за преминаване към втората фаза, както и по всякакви възможни изменения, които биха могли да се направят по отношение мерките, отнасящи се до изпълнението на разпоредбите, регламентиращи втората фаза. Правейки това, той ще вземе предвид резултатите от прегледа по § 2.
4. Двете фази, предвидени в § 1, 2 и 3, няма да се прилагат по отношение на част III.

ЧАСТ III**СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА СТОКИ****Член 8**

1. Общността и България постепенно ще установят зона за свободна търговия в течение на преходен период, който ще продължи максимално 10 години, считано от влизането в сила на споразумението, съгласно разпоредбите на това споразумение и в съответствие с тези на Общото споразумение за митата и търговията (ГАТТ).
2. Комбинираната номенклатура за стоките ще бъде прилагана за класифицирането на стоките за внос в общността. Българската митническа тарифа ще бъде прилагана за класифицирането на стоките за внос в България.
3. За всяка стока базовото мито, към което ще бъдат прилагани последователните редукции, установени в това споразумение, ще бъде митото, което действително е предлагано *erga omnes* в деня, предхождащ датата на влизане в сила на споразумението.
4. Ако след влизане в сила на споразумението някаква тарифна редукция бъде прилагана на база *erga omnes*, в частност редукциите, произтичащи от тарифното споразумение, сключено в резултат на Уругвай раунд на ГАТТ, такива редуцирани мита ще заменят базовите мита съгласно § 3, считано от датата, когато такива редукции са приложени.
5. Общността и България ще предадат един на друг информация за техните съответни базови мита.

РАЗДЕЛ I ПРОМИШЛЕНИ СТОКИ**Член 9**

1. Разпоредбите на този раздел ще се прилагат към стоките, произхождащи от общността и от България, посочени в глави от 25 до 97 на Комбинираната номенклатура и на Българската митническа тарифа, с изключение на стоките, посочени в приложение I.
2. Разпоредбите на чл. 10 до 14 включително не се отнасят за стоките, посочени в чл. 16 и 17.

Член 10

1. Митата, прилагани в общността към вноса на стоките, произхождащи от България, извън тези, посочени в приложения IIa, IIб и III, ще бъдат премахнати при влизането в сила на споразумението.
2. Митата, прилагани в общността към вноса на стоки, произхождащи от България, които са посочени в приложение IIa, ще бъдат премахвани постепенно в съответствие със следната схема: при влизане в сила на споразумението всяко мито ще бъде редуцирано до 50% от базовото мито; една година след датата на влизане в сила на споразумението останалите мита ще бъдат премахнати.
Митата, прилагани в общността към вноса на стоки, произхождащи от България, посочени в приложение IIб, ще бъдат постепенно редуцирани от датата на влизане в сила на споразумението с годишни намаления по 20% на базовото мито, така че да бъдат напълно премахнати към края на четвъртата година от датата на влизане в сила на споразумението.
3. Стоките, произхождащи от България, посочени в приложение III, ще се ползват от суспендиране на митата за внос в рамките на годишните тарифни квоти или плафони на общността, които ще се увеличават постепенно в съответствие с условията, определени в посоченото приложение, така че да се достигне до пълно премахване на митата за внос на съответните стоки най-късно към края на

петата година.

В същото време митата по вноса, които се прилагат към вносните количества, когато квотите са изчерпани или когато налагането на мита е наново въведено по отношение на стоките, покрити от тарифен плафон, ще бъдат премахнати прогресивно от влизането в сила на споразумението с годишни намаления по 15% на базовото мито. Към края на петата година останалите мита ще бъдат премахнати.

4. Количествените ограничения на вноса в общността и мерките, имащи равностоеен ефект, ще бъдат премахнати от датата на влизане в сила на споразумението по отношение на стоките, произхождащи от България.

Член 11

1. Митата, прилагани в България към вноса на стоки, произхождащи от общността, които са посочени в приложение IV, ще бъдат премахнати от датата на влизане в сила на споразумението.

2. Митата, прилагани в България към вноса на стоки, произхождащи от общността, които са посочени в приложение V, ще бъдат намалявани постепенно в съответствие със следната схема: една година след влизане в сила на споразумението всяко мито ще бъде намалено на 80% от базовото мито;

три години след влизане в сила на споразумението всяко мито ще бъде намалено на 40% от базовото мито;

пет години след влизане в сила на споразумението останалите мита ще бъдат премахнати.

3. Митата, прилагани в България към вноса на стоки, произхождащи от общността, които са посочени в приложение VI, ще бъдат намалявани постепенно в съответствие със следната схема: три години след влизане в сила на споразумението всяко мито ще бъде намалено на 80% от базовото мито;

пет години след влизане в сила на споразумението всяко мито ще бъде намалено на 60% от базовото мито;

шест години след влизане в сила на споразумението всяко мито ще бъде намалено на 45% от базовото мито;

седем години след влизане в сила на споразумението всяко мито ще бъде намалено на 30% от базовото мито;

осем години след влизане в сила на споразумението всяко мито ще бъде намалено на 15% от базовото мито;

девет години след влизане в сила на споразумението останалите мита ще бъдат премахнати.

4. Количествените ограничения за вноса в България по отношение на стоките, произхождащи от общността, и мерките, имащи равностоеен ефект, ще бъдат премахнати от датата на влизане в сила на споразумението, с изключение на тези, посочени в приложение VII, които ще бъдат премахнати в съответствие със схемата, предвидена в същото приложение.

Член 12

Разпоредбите относно премахването на митата по вноса ще бъдат прилагани също и към митата от фискално естество.

Член 13

Общността ще премахне при нейния внос от България всички такси, имащи ефект на мита по вноса, от момента на влизане в сила на споразумението.

България ще премахне при нейния внос от общността всички такси, имащи ефект на мита по вноса,

от момента на влизане в сила на споразумението, с изключение на тези, посочени в приложение VIII, които ще бъдат премахнати в съответствие със схемата, предвидена в същото приложение.

Член 14

1. Общността и България ще премахнат постепенно помежду си най-късно към края на петата година след влизане в сила на споразумението всички мита по износа и такси, имащи равностоеен ефект.
2. Количествените ограничения по износа за България и всички мерки, имащи равностоеен ефект, ще бъдат премахнати от общността при влизане в сила на споразумението.
3. Количествените ограничения по износа за общността и всички мерки, имащи равностоеен ефект, ще бъдат премахнати от България при влизане в сила на споразумението, с изключение на тези, посочени в приложение IX, които ще бъдат премахнати най-късно към края на петата година след влизане в сила на споразумението.

Член 15

Всяка страна декларира своята готовност да намали митата си в търговията с другата страна по-бързо, отколкото е предвидено в чл. 10 и 11, ако нейната обща икономическа ситуация и ситуацията в съответния сектор от икономиката позволяват това.

Съветът за асоцииране може да прави препоръки в това отношение.

Член 16

В протокол № 1 са посочени договореностите, приложими към текстилните изделия, третирани в него.

Член 17

В протокол № 2 са посочени договореностите, приложими към стоките, третирани от договора за създаване на Европейското обединение за въглища и стомана.

Член 18

1. Разпоредбите на този раздел не изключват запазването от общността на селскостопански компонент в митата, прилагани към стоките, посочени в приложение X, по отношение на стоки, произхождащи от България.
2. Разпоредбите на този раздел не изключват въвеждането от България на селскостопански компонент в митата, прилагани към стоките, посочени в приложение X, по отношение на стоки, произхождащи от общността.

РАЗДЕЛ II СЕЛСКО СТОПАНСТВО**Член 19**

1. Разпоредбите на този раздел се прилагат към селскостопанските стоки, произхождащи от общността и от България.
2. Терминът "селскостопански стоки" се отнася до стоките, посочени в глави от 1 до 24 на Комбинираната номенклатура и на Българската митническа тарифа, и стоките, посочени в приложение I, но с изключение на рибните продукти, така както са определени от Регламент (ЕИО) № 3687/91.

Член 20

В протокол № 3 са посочени търговските договорености за преработените селскостопански стоки, посочени в същия протокол.

Член 21

1. Общността ще премахне от датата на влизане в сила на споразумението количествените

ограничения по вноса на селскостопански стоки, произхождащи от България, запазени по силата на Регламент на Съвета № 3420/83 в действащата към датата на подписването му форма.

2. Селскостопанските стоки, произхождащи от България, посочени в приложение XI, ще се ползват от датата на влизане в сила на споразумението от редуцията на митата и налозите в рамките на квотите на общността и при условията, предвидени в същото приложение.

3. Селскостопанските стоки, произхождащи от общността, посочени в приложение XIIa, ще бъдат внасяни в България без количествени ограничения.

Селскостопанските стоки, произхождащи от общността, посочени в приложение XIIb, ще бъдат предмет на количествени ограничения, определени в същото приложение.

4. Общността и България ще си предоставят една на друга концесиите, посочени в приложения XIII и XIV, на хармонична и реципрочна основа в съответствие с условията, посочени в тези приложения.

5. Като се имат предвид обемът на търговията със селскостопански стоки помежду им, тяхната особена чувствителност, правилата на общата селскостопанска политика на общността, правилата на селскостопанската политика на България, значението на селското стопанство в българската икономика и последствията от многостранните търговски преговори в рамките на ГАТТ, общността и България ще разгледат в Съвета за асоцииране стока по стока и на системна и реципрочна основа възможностите да си предоставят една на друга по-нататъшни концесии.

Член 22

Независимо от останалите разпоредби на това споразумение и в частност чл. 31, ако, като се има предвид особената чувствителност на пазарите на селскостопански стоки, вносът на стоки, произхождащи от една от страните, които са обект на концесии, предоставяни съгласно чл. 21, причинява сериозно разстройство на пазара на другата страна, двете страни ще започнат незабавно консултации за намиране подходящо решение. До приемането на такова решение засегнатата страна може да вземе мерки, каквито тя намира за необходими.

РАЗДЕЛ III РИБНО СТОПАНСТВО

Член 23

Разпоредбите на този раздел ще се прилагат към рибните стоки, произхождащи от общността и от България, които се третират от Регламент (ЕИО) № 3687/91 относно общата организация на пазара в сектора на търговията с рибни продукти.

Член 24

Разпоредбите на чл. 21, § 5 ще се прилагат *mutatis mutandis* към рибните продукти.

РАЗДЕЛ IV ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 25

Разпоредбите на този раздел ще се прилагат към търговията с всички стоки, с изключение на тези, за които е предвидено друго в това споразумение или в протоколи № 1, 2 или 3.

Член 26

1. Няма да бъдат въвеждани никакви нови мита по вноса или износа или такси, имащи равностоен ефект, нито ще бъдат увеличени съществуващите такива в търговията между общността и България от датата на влизане в сила на споразумението.

2. Няма да бъдат въвеждани никакви нови количествени ограничения по вноса или износа или мерки, имащи равностоен ефект, нито ще бъдат направени по-ограничителни съществуващите такива в търговията между общността и България от датата на влизане в сила на споразумението.

3. Без да се нарушават концесиите, предоставени съгласно чл. 21, разпоредбите на § 1 и 2 на този член няма да ограничават по никакъв начин изпълнението на съответната селскостопанска политика на България и на общността или вземането на каквито и да е мерки в рамките на такава политика.

Член 27

1. Страните ще се въздържат от всякакви мерки или практика от вътрешно фискално естество, установяващи, било пряко или косвено, дискриминация между стоките на едната страна и подобни стоки, произлизащи от територията на другата страна.

2. Стоките, изнасяни за територията на едната от страните, не могат да се ползват от възстановяване на суми, платени като вътрешни данъци в размери, надвишаващи сумата на преките или косвените данъци, наложени върху тях.

Член 28

1. Това споразумение няма да изключва поддържането или образуването на митнически съюзи, зони за свободна търговия или споразумения за погранична търговия, освен ако те изменят договореностите относно търговията, предвидени в това споразумение.

2. В рамките на дейността на Съвета за асоцииране ще бъдат провеждани консултации между страните относно договорености, създаващи такива митнически съюзи или зони за свободна търговия и когато е отправена такава молба по други основни въпроси, свързани със съответната им търговска политика към трети страни. В частност, ако трета страна се присъединява към общността, такива консултации ще бъдат проведени с оглед да се осигури отчитане на взаимните интереси на общността и България, формулирани в това споразумение.

Член 29

Извънредни мерки с ограничено времетраене, които се отклоняват от разпоредбите на чл. 11 и чл. 26, § 1, могат да бъдат взети от България под формата на увеличени мита.

Тези мерки могат да се отнасят само до възникващи отрасли от промишлеността или определени сектори, които са в процес на реструктуриране или са изправени пред сериозни затруднения, особено когато тези затруднения предизвикват важни социални проблеми.

Митата по вноса, прилагани в България към стоките, произхождащи от общността, въведени в рамките на тези мерки, не могат да надвишават 25% от *ad valorem* и ще съдържат елемент на преференция към стоките, произхождащи от общността.

Общата стойност на вноса на стоки, предмет на такива мерки, не може да надвишава 15% от общия внос от общността на промишлени стоки, така както е дефинирано в раздел I, в течение на последната година, за която съществуват статистически данни.

Тези мерки ще бъдат прилагани в течение на период, който не надвишава 5 години, освен ако по-дълъг период не е приет от Съвета по асоцииране. Прилагането им ще бъде прекратено най-късно с изтичането на преходния период.

Никакви мерки от такъв характер не могат да бъдат въвеждани по отношение на стока, за която от премахването на всички мита и количествени ограничения или такси, или мерки, имащи равностоен ефект, са изминали повече от 3 години. България ще информира Съвета за асоцииране за всички извънредни мерки, които тя възнамерява да вземе, и по искане на общността ще бъдат проведени консултации в Съвета за асоцииране относно тези мерки и секторите, за които ще бъдат прилагани, преди те да бъдат приложени. Когато взема такива мерки, България ще информира Съвета за асоцииране за схемата за премахване на митата, въведени в съответствие с този член. Тази схема

трябва да предвижда постепенното отпадане на тези мита, което да започне най-късно 2 години след тяхното въвеждане, на равни годишни части. Съветът за асоцииране може да приеме различна схема.

Член 30

Ако една от страните реши, че е налице дъмпинг в търговията с другата страна по смисъла на чл. VI от ГАТТ, тя може да вземе съответни мерки срещу такава практика в съответствие със споразумението по приложение на чл. VI на ГАТТ, със съответното вътрешно законодателство и с условията и процедурите, формулирани в чл. 34.

Член 31

Когато някоя стока е внасяна в такива увеличени количества и при такива условия, че да причинят или заплашат да причинят:

сериозна вреда на местните производители на подобни или пряко конкурентни стоки на територията на една от страните, или сериозно смущение в който и да е сектор от икономиката или затруднения, които могат да доведат до сериозно влошаване на икономическата ситуация на даден регион, общността или България, която от тях е засегната, може да вземе съответни мерки в рамките на условията и в съответствие с процедурите, посочени в чл. 34.

Член 32

Когато спазването на разпоредбите на чл. 14 и 26 води до:

(i) реекспорт към трета страна, спрямо която страната износител поддържа за съответната стока количествени ограничения по износа, мита по износа или мерки, имащи равностоеен ефект, или (ii) сериозен дефицит или заплаха за такъв на стока от важно значение за страната износител, и когато посочените ситуации предизвикват или е вероятно да предизвикат съществени затруднения за страната износител, тази страна може да земе съответни мерки в рамките на условията и в съответствие с процедурите, посочени в чл. 34. Мерките следва да бъдат недискриминационни и да бъдат премахнати, когато условията повече не оправдават тяхното поддържане.

Член 33

Страните членки и България постепенно ще регулират всеки държавен монопол от търговски характер с оглед към края на петата година след влизането в сила на споразумението да се осигури, че не съществува дискриминация по отношение на условията, в рамките на които стоките се купуват и продават между граждани на страните членки и България. Съветът за асоцииране ще бъде информиран относно мерките, приети за постигането на тази цел.

Член 34

1. В случай, че общността или България подложат вноса на стоки, които могат да предизвикат затрудненията, посочени в чл. 31, на административна процедура, имаща за цел бързото получаване на информация за тенденциите в търговския обмен, тя следва да информира другата страна.

2. В случаите, посочени в чл. 30, 31 и 32, преди да се вземат мерките, предвидени в тях, или в случаите, за които се прилага § 3(г), колкото е възможно по-бързо общността или България, която от тях е засегната в случая, следва да предостави на Съвета за асоцииране съответна информация с оглед да се намери решение, приемливо за двете страни.

При избора на мерките приоритет трябва да бъде даден на тези, които в най-малка степен разстройват действието на споразумението. Защитните мерки следва да бъдат съобщени незабавно на Съвета за асоцииране и следва да бъдат предмет на периодични консултации в рамките на този

орган, в частност с оглед установяването на схема за тяхното премахване, когато обстоятелствата позволят.

3. За изпълнението на §2 се прилагат следните разпоредби:

(а) По отношение на чл. 31 - затрудненията, произтичащи от ситуацията, посочена в този член, следва да бъдат внесени за разглеждане в Съвета за асоцииране, който може да вземе необходимото решение, за да прекрати затрудненията.

Ако Съветът за асоцииране или страната износител не са взели решение, което да прекрати затрудненията, или не е постигнато друго удовлетворително решение в течение на 30 дни по въпросния случай, страната вносител може да вземе подходящи мерки, за да поправи проблема. Тези мерки не трябва да превишават обхвата на това, което е било необходимо за решаването на затрудненията, които са се появили.

(б) По отношение на чл. 30 - Съветът за асоцииране следва да бъде информиран за случая на дъмпинг веднага щом властите на страната вносител започнат разследването. Когато дъмпингът не е прекратен или не е намерено друго удовлетворително решение в течение на 30 дни, откакто случаят е внесен в Съвета за асоцииране, страната вносител може да предприеме подходящи мерки.

(в) По отношение на чл. 32 - затрудненията, произлизащи от ситуацията, посочени в този член, следва да бъдат внесени за разглеждане в Съвета за асоцииране. Съветът за асоцииране може да вземе всяко необходимо решение, за да прекрати затрудненията. Ако той не е взел такова решение в течение на 30 дни, откакто случаят е внесен за разглеждане в него, страната износител може да вземе подходящи мерки по отношение износа на въпросния продукт.

(г) Когато извънредни обстоятелства, изискващи незабавни действия, правят съответно предварителното информиране или разглеждане невъзможни, общността или България, която от тях е засегната, може в случаите, посочени в чл. 30, 31 и 32, да приложи незабавно предпазни и временни мерки, стриктно необходими, за да се справи със ситуацията, а Съветът за асоцииране ще бъде незабавно информиран.

Член 35

Протокол № 4 формулира правилата за произход за приложението на тарифите преференции, предвидени в това споразумение.

Член 36

Споразумението няма да изключва забраните или ограниченията на вноса, износа или транзита, предприети на основата на обществения морал, обществения ред или обществената сигурност; защитата на здравето и живота на хората, животните или растенията; защитата на изчерпаеми природни ресурси; защитата на национални ценности с художествена, историческа или археологическа стойност или защитата на интелектуалната, индустриалната и търговската собственост или правилата, отнасящи се до златото и среброто. Такива забрани или ограничения обаче няма да представляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение на търговията между двете страни.

Член 37

Протокол № 5 формулира специфичните разпоредби, които ще се прилагат в търговията между България, от една страна, и Испания и Португалия, от друга страна.

ЧАСТ IV**ДВИЖЕНИЕ НА РАБОТНИЦИ, УСТАНОВЯВАНЕ, ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ****РАЗДЕЛ I ДВИЖЕНИЕ НА РАБОТНИЦИ****Член 38**

1. В зависимост от условията и формите, прилагани във всяка страна членка:

третирането, предоставено на работници - български граждани, законно наети на територията на страна членка, ще бъде свободно от каквато и да е дискриминация на основата на гражданство по отношение на условия за работа, заплащане или освобождаване в сравнение с нейните собствени граждани;

законно пребиваващите съпруга и деца на работник, законно нает на територията на страна членка, с изключение на сезонните работници и на работници, наети по силата на двустранни споразумения по смисъла на чл. 42, освен ако не е предвидено друго по такива споразумения, ще имат достъп до пазара на работна сила на съответната страна членка за времето на установения за наемане на работника престой.

2. България в зависимост от условията и формите, прилагани в страната, ще предостави третирането, посочено в § 1, на работници - граждани на страна членка, които са законно наети за работа на нейната територия, както и на техните съпруги и деца, които са законно пребиваващи на българска територия.

Член 39

1. С оглед да се координират системите на социално осигуряване на работниците - български граждани, законно наети на територията на страна членка, и за членовете на техните семейства, законно пребиваващи там, и в зависимост от условията и формите, прилагани във всяка страна членка:

всички периоди на застраховка, наемане или пребиваване на такива работници в отделните страни членки ще бъдат сумирани за целите на отпускане на пенсии и обезщетения за старост, инвалидност или смърт и при оказване на медицинска помощ на работниците и членовете на техните семейства;

всички пенсии или обезщетения за старост, смърт, трудови злополуки или професионални заболявания или инвалидност, произтичаща от тях, с изключение на помощи, за които не се правят вноски, ще бъдат свободно превеждани по законния курс на съответната страна членка - длъжник, или съответните страни членки - длъжници;

въпросните работници ще получават семейни добавки за членовете на техните семейства, както са определени по-горе.

2. България ще предостави на работниците - граждани на страните членки, законно наети на нейна територия, и на членовете на техните семейства, законно пребиваващи на нейна територия, третиране, подобно на това, посочено във втора и трета подточка на § 1.

Член 40

1. Съветът за асоцииране ще приеме с решение необходимите разпоредби за прилагане на целите, посочени в чл. 39.

2. Съветът за асоцииране ще приеме с решение конкретните правила за административно сътрудничество, осигуряващо необходимите гаранции за управление и контрол и за прилагането на разпоредбите, посочени в § 1.

Член 41

Разпоредбите, приети от Съвета за асоцииране в съответствие с чл. 40, няма да засягат каквито и да е права или задължения, произтичащи от двустранни споразумения, свързващи България и страните членки, когато тези споразумения предвиждат по-благоприятно третиране за лица - български граждани, или за лица - граждани на страните членки.

Член 42

1. Вземайки предвид ситуацията на пазарите на работна сила в страната членка в съответствие с нейното законодателство и при спазване на действащите в съответната страна членка правила в областта на движението на работници:
съществуващите улеснения за достъп при наемане на български работници, предоставени от страни членки по двустранни споразумения, следва да бъдат запазени и по възможност подобри, останалите страни членки ще разглеждат благоприятно възможността да сключат подобни споразумения.
2. Съветът за асоцииране ще разглежда предоставянето на други подобрения, включително улеснения за достъп при професионално обучение, в съответствие с правилата и процедурите, действащи в страните членки, и вземайки предвид ситуацията на пазара на работна сила в страните членки и в общността.

Член 43

През втората фаза, посочена в чл. 7, или по-рано, ако се реши така, Съветът за асоцииране ще разгледа по-нататъшни начини за подобряване движението на работници, вземайки предвид наред с други фактори и социалната и икономическа ситуация в България и ситуацията със заетостта в общността. Съветът за асоцииране следва да изготви препоръки за постигане на тази цел.

Член 44

В интерес на улесняване преструктурирането на трудовите ресурси в резултат на икономическото преструктуриране в България общността ще предостави техническа помощ за изграждане на подходяща система на социално осигуряване в България съгласно чл. 89 на това споразумение.

РАЗДЕЛ II УСТАНОВЯВАНЕ**Член 45**

1. Всяка страна членка ще предостави от влизане в сила на споразумението за установяването на български компании и граждани и за извършването на дейности от български компании и граждани, установени на нейната територия, третиране, не по-малко благоприятно от това, което предоставя на собствените си компании и граждани, с изключение на областите, посочени в приложение XVa.
2. България ще:
 - (i) предостави от влизане в сила на споразумението за установяването на компании и граждани на общността третиране, не по-малко благоприятно от това, предоставено на собствените ѝ компании и граждани, с изключение на секторите и областите, посочени в приложения XVb и XVв, в които подобно третиране ще бъде предоставено най-късно до края на преходния период, посочен в чл. 7;
 - (ii) предостави от влизане в сила на споразумението за извършване на дейности от компании и граждани на общността, установени в България, третиране не по-малко благоприятно от това, предоставено на собствените ѝ компании и граждани.
3. Разпоредбите, съдържащи се в § 2, няма да се прилагат в областите, посочени в приложение XVг.
4. По време на преходния период, посочен в § 2(i), България няма да приема нови нормативни

актове или мерки, които въвеждат дискриминация по отношение установяването на компании и граждани на общността на своята територия, в сравнение с нейните собствени компании и граждани.

5. За целите на това споразумение:

а) "Установяване" означава:

(i) по отношение на граждани - правото да предприемат и осъществяват стопански дейности като самостоятелни (ненаети по трудов договор) лица и да образуват и ръководят предприятия, и по-специално компании, които те ефективно контролират. Осъществяването на самостоятелна дейност и стопанско предприемачество от гражданите не обхваща търсене и получаване на работа на трудовия пазар на другата страна или не предоставя право на достъп до трудовия пазар на другата страна. Разпоредбите на този раздел не се прилагат за лицата, които не са изключително (изцяло самостоятелни) ненаети по трудов договор;

(ii) по отношение на компании - правото да предприемат и осъществяват стопански дейности чрез учредяване и ръководене на филиали, клонове и агенции.

б) "Филиал" на компания означава компания, която е ефективно контролирана от първата компания.

в) "Стопански дейности" включват по-специално дейности от промишлен характер, дейности от търговски характер, дейности на занаятчий и упражняващи свободни професии.

6. По време на преходния период, посочен в § 2(i) Съветът за асоцииране ще проучва редовно възможността за ускоряване предоставянето на национално третиране в секторите, посочени в приложения XVб и XVв, и включването на сфери или въпроси, посочени в приложение XVг, в обхвата на приложение на разпоредбите на § 2(i). Изменения в приложенията могат да се извършват с решение на Съвета за асоцииране.

След изтичане на преходния период, посочен в § 2(i), Съветът за асоцииране може по изключение по искане на България и ако е необходимо, да реши да удължи периода на изключване на някои области или материи, посочени в приложения XVб и XVв, за определен период от време.

Член 46

1. При спазване разпоредбите на чл. 45, с изключение на финансовите услуги, посочени в приложение XVб, всяка от страните може да урежда установяването и дейността на компании и граждани на своя територия, доколкото тези разпоредби не са дискриминационни по отношение на компаниите и гражданите на другата страна, в сравнение със собствените компании и граждани.

2. По отношение на финансовите услуги, посочени в приложение XVб, това споразумение не засяга правото на страните да въвеждат мерки, необходими за провеждане на паричната политика на тази страна или по съображения за предпазливост, за осигуряване на закрила на инвеститорите, вложителите, притежателите на полици или лицата, притежаващи фидуциарни права, или за осигуряване на целостта или стабилността на финансовата система. Тези мерки няма да въвеждат дискриминация, основана на национална принадлежност, срещу компаниите и гражданите на другата страна в сравнение със собствените компании и граждани.

Член 47

С цел да се улесни предприемането и осъществяването на регламентирани професионални дейности от гражданите на общността и гражданите на България, съответно в България и общността, Съветът за асоцииране ще проучи какви стъпки е необходимо да бъдат предприети за

взаимно признаване на квалификацията. Той може да предприеме всички необходими мерки за тази цел.

Член 48

Разпоредбите на чл. 46 не изключват прилагането от всяка страна на особени правила, отнасящи се до установяването и дейността на нейната територия на клонове и агенции на компании на другата страна, които не са учредени на територията на първата страна, когато тези особени правила са оправдани от правни или технически различия между такива клонове или агенции в сравнение с клоновете и агенциите на компании, учредени на собствената територия, или що се отнася до финансовите услуги - от съображения за предпазливост. Различието в третирането няма да надвиши пределите на това, което е строго необходимо като последица от тези правни или технически различия, или що се отнася до финансовите услуги, посочени в приложение XVб, от съображения за предпазливост.

Член 49

1. "Компания на общността" и "българска компания" за целите на това споразумение означава компания или фирма, създадени съгласно законите на страна членка или съответно на България, имащи регистрирано седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност на територията на общността или съответно на България. Ако обаче компанията или фирмата, създадени в съответствие със законите на страна членка или съответно на България, имат само адрес на управление на територията на общността или съответно на България, нейните дейности трябва да бъдат реално и продължително свързани с икономиката на една от страните членки или съответно на България.

2. По отношение на международния морски транспорт бенефициенти на разпоредбите на този раздел и на раздел III от тази част са също гражданин или корабна компания на страни членки или на България, съответно установени извън общността или България и контролирани от граждани на страна членка или съответно от български граждани, ако техните съдове са регистрирани в страна членка или съответно в България в съответствие с техните законодателства.

3. "Гражданин на общността" и съответно "български гражданин" за целите на това споразумение означава физическо лице, което е гражданин на една от страните членки или съответно на България.

4. Разпоредбите на това споразумение не засягат прилагането от всяка страна на всякакви мерки, необходими да предотвратят заобикалянето на мерките, въведени от нея относно достъпа на трета страна до нейния пазар, посредством разпоредбите на това споразумение.

Член 50

За целите на това споразумение "финансови услуги" означава действията, посочени в приложение XVб.

Съветът по асоцииране може да разшири или измени обхвата на приложение XVб.

Член 51

През първите 5 години след влизане в сила на това споразумение, а за секторите, посочени в приложения XVб и XVв, по време на преходния период, посочен в чл. 7, България може да въвежда мерки, които се отклоняват от разпоредбите на този раздел, по отношение на установяването на компании и граждани на общността, ако определени отрасли на промишлеността:

са в процес на реструктуриране, или

са изправени пред сериозни затруднения, особено такива, свързани със сериозни социални

проблеми в България, или

са изправени пред унищожаване или драстично намаляване на общия пазарен дял, притежаван от български компании или граждани, в определен сектор или отрасъл на промишлеността в България, или

са новосъздаващи се отрасли в България.

Такива мерки:

(i) ще престанат да се прилагат най-късно 2 години след изтичане на петгодишния период след влизане в сила на това споразумение, и

(ii) ще бъдат разумни и необходими с оглед подобряване на положението, и (iii) ще се отнасят само до формиранията в България, които ще бъдат създадени след влизането в сила на такива мерки и няма да въвеждат дискриминация по отношение дейността на компании и граждани на общността, вече установени в България, когато се въвежда дадена мярка, в сравнение с български компании или граждани.

Съветът за асоцииране може по изключение по искане на България и ако възникне необходимост, да реши да продължи периода, посочен в подточка (i), за даден сектор за ограничен период от време, без да се надхвърля продължителността на преходния период, посочен в чл. 7.

При въвеждане и прилагане на такива мерки България ще предоставя, когато е възможно, преференциален режим на компании и граждани на общността и в никакъв случай режим по-малко благоприятен от този, предоставен на компании или граждани на трети страни.

Преди въвеждането на такива мерки България ще се консултира със Съвета за асоцииране и няма да ги въвежда в действие по-рано от един месец след уведомяването на Съвета за асоцииране за конкретните мерки, които ще бъдат въведени в България, освен когато опасността от непоправима вреда изисква вземането на спешни мерки, в който случай България ще се консултира със Съвета за асоцииране веднага след тяхното въвеждане.

След изтичане на петата година след влизане в сила на споразумението, а за секторите, посочени в приложения XVб и XVв, след изтичане на преходния период, посочен в чл. 7, България може да въвежда такива мерки само със съгласието на Съвета за асоцииране и при условия, определени от последния.

Член 52

1. Разпоредбите на този раздел не се отнасят за услуги, свързани с въздушния транспорт, услуги, свързани с транспорта във вътрешни води, и услуги, свързани с морския каботаж.

2. Съветът за асоцииране може да направи препоръки за подобряване установяването и дейността в областите, посочени в § 1.

Член 53

1. Независимо от разпоредбите на раздел I на тази част ползващите правото на установяване, предоставено съответно от България и от общността, имат правото да назначават, те или техен филиал, в съответствие със законодателството, действащо в страната на установяване, съответно на територията на България или общността, служители, които са граждани на страна - членка на общността, и съответно на България, при условие, че тези служители са ключов персонал съгласно § 2 на този член и че те се назначават изключително от такива ползватели или от техни филиали. Разрешенията за пребиваване и работа на тези служители ще обхващат само периода на посоченото назначаване.

2. Ключов персонал на ползвателите на правото на установяване, наричани тук "организация", са:

а) висши служители на организацията, които предимно ръководят управлението на организацията, получават общи указания или са под надзора основно на съвета на директорите или акционерите на дружеството, включително: които ръководят организацията или отдел, или поделение на организацията; които наблюдават и контролират работата на други служители, изпълняващи контролни и ръководни длъжности;

които са упълномощени лично да назначават или освобождават, или да препоръчват назначаване, освобождаване или други кадрови действия;

б) лица, назначени от организацията, които имат високи или особени:

квалификации, отнасящи се до вид работа или професия, изискващи специфични технически знания;

знания от съществено значение за обслужването, изследователското оборудване, техниката или управлението на организацията.

Те могат да включват, без да се ограничават до тях, представители на професии, лица с официално призната квалификация.

Всеки такъв служител трябва да е бил назначен от съответната организация поне в продължение на една година, предхождаща изпращането му от организацията.

Член 54

1. Разпоредбите на този раздел подлежат на ограничения, оправдани от обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве.

2. Те не се прилагат за дейности, които на територията на всяка страна са свързани, дори инцидентно, с упражняването на официална власт.

Член 55

Компании, които са контролирани и притежавани изключително съвместно от български компании или граждани, и компании или граждани на общността ще се ползват също от разпоредбите на този раздел и раздел III на тази част.

РАЗДЕЛ III ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ МЕЖДУ ОБЩНОСТТА И БЪЛГАРИЯ

Член 56

1. Страните поемат задължението в съответствие с разпоредбите на този раздел и развитието на секторите на услугите в страните да предприемат необходимите стъпки, позволяващи прогресивното предоставяне на услуги от компании на общността или България или от физически лица, установени в една от страните, която е различна от страната на лицето, за което са предназначени услугите, вземайки предвид развитието на секторите на услугите в страните.

2. Успоредно с процеса на либерализиране, посочен в § 1, и в зависимост от условията на чл. 59, § 1 страните ще позволяват временното движение на физически лица, които предоставят услуги или са наети от предоставящия услугите като ключов персонал по смисъла на чл. 53, § 2, включително физически лица, които са представители на компании или на лица на общността или България и търсят временно влизане за целите на преговори за продажба на услуги или сключващи договори за продажба на услуги от името на предоставящия услугите, в случаите, когато тези представители няма да бъдат ангажирани в директни продажби на населението или в предоставянето на услуги от тях самите.

3. Съветът за асоцииране ще вземе необходимите мерки за прогресивно прилагане разпоредбите на § 1 на този член.

Член 57

По отношение на предоставянето на транспортни услуги между общността и България следните условия ще се прилагат вместо условията, предвидени в чл. 56 на този раздел:

1. По отношение на международния морски транспорт - страните по споразумението поемат задължението да прилагат ефективно принципите на неограничен достъп до пазара и транспортирането на търговска основа:

а) горната разпоредба не изключва правата и задълженията в съответствие с Кодекса на ООН за конферентните морски линии, както се прилага от едната или другата от страните по това споразумение. Неконферентните превозвачи ще бъдат свободни да се конкурират с конферентните, доколкото се придържат към принципите на лоялната конкуренция на търговска основа;

б) страните по споразумението потвърждават своята привързаност към свободната конкуренция като основна черта на търговията с течни и твърди насипни товари.

2. При прилагане на принципите на § 1 - страните по споразумението:

а) няма да въвеждат карго разпределителни клаузи в бъдещи двустранни споразумения с трети страни освен при изключителните обстоятелства, когато маршрутни транспортни морски компании от едната или другата от страните по споразумението иначе не биха имали ефективна възможност да осъществяват търговия от и за споменатата трета страна;

б) ще забраняват карго разпределителни договорености в бъдещи двустранни споразумения, отнасящи се до търговия с твърди и течни насипни товари;

в) ще премахнат при влизане в сила на това споразумение всички едностранни мерки, административни, технически и други пречки, които биха имали ограничителен или дискриминационен ефект върху свободното предоставяне на услуги в международния морски транспорт.

3. С оглед осигуряване на координирано развитие и прогресивно либерализиране на транспорта между страните по споразумението, пригодени към техните взаимни търговски нужди, условията за взаимен пазарен достъп във въздушния и сухопътен транспорт ще бъдат уредени чрез специални транспортни споразумения, които ще бъдат договорени между страните след влизане в сила на това споразумение.

4. Преди сключването на споразуменията, посочени в § 3, страните по споразумението няма да предприемат мерки или действия, които са по-ограничителни или дискриминационни в сравнение със ситуацията, съществуваща в деня, предхождащ деня на влизане в сила на споразумението.

5. По време на преходния период България прогресивно ще приспособява своето законодателство, включително административни, технически и други правила, към законодателството на общността, съществуващо по всяко време в областта на въздушния и сухопътен транспорт, доколкото същото е в съответствие с целите на либерализацията и взаимния достъп до пазарите на страните по споразумението и улеснява движението на пътници и стоки.

6. Успоредно на общия напредък при постигане на целите на този раздел, Съветът за асоцииране ще разглежда начини за създаване на условия необходими за подобряване свободата да се предоставят въздушни и сухопътни транспортни услуги.

Член 58

Към въпросите, третиращи от този раздел, ще се прилагат разпоредбите на чл. 54.

РАЗДЕЛ IV ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 59

1. За целите на част IV от това споразумение нищо в него няма да попречи на страните да прилагат своите закони и подзаконови актове, отнасящи се до влизане, престой, работа, условия на труд и установяване от физически лица и предоставяне на услуги при положение, че в този случай те не ги прилагат по начин, обезсилващ или нарушаващ ползите, произтичащи за всяка от страните от условията на някоя конкретна разпоредба на споразумението. Тази разпоредба не изключва прилагането на чл. 54.

2. С решение на Съвета за асоцииране разпоредбите на раздел II, III и IV от част IV ще бъдат приведени в съответствие с резултатите от преговорите по услугите в рамките на Уругвай раунд и по-специално, за да се гарантира, че по смисъла на всички разпоредби от това споразумение всяка от страните по него предоставя на другата третиране не по-малко благоприятно, отколкото предоставеното по разпоредбите на бъдещото Общо споразумение по търговията с услуги (ГАТС).

До присъединяването на България към бъдещото ГАТС споразумение и без да се нарушават решенията, които може да вземе Съветът за асоцииране:

(i) общността ще предостави на българските компании и граждани третиране не по-малко благоприятно от предоставеното в съответствие с разпоредбите на бъдещото ГАТС споразумение на компании и граждани от други страни - членки на ГАТС;

(ii) България ще предостави на компании и граждани от общността третиране не по-малко благоприятно от това, предоставено от България на компании и граждани от която и да било трета страна.

3. Изключването на компании и физически лица от общността, установени в България в съответствие с разпоредбите на раздел II от част IV, от държавна помощ, предоставяна от България в областта на услугите в общественото образование, здравните, социалните и културните услуги, ще се счита за съответстващо на разпоредбите на част IV и на правилата на конкуренцията, описани в част V, за времето на преходния период по смисъла на чл. 7.

ЧАСТ V**ПЛАЩАНИЯ, КАПИТАЛОВИ ОПЕРАЦИИ, КОНКУРЕНЦИЯ И ДРУГИ ИКОНОМИЧЕСКИ
РАЗПОРЕДБИ, СБЛИЖАВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВАТА****РАЗДЕЛ I ТЕКУЩИ ПЛАЩАНИЯ И ДВИЖЕНИЕ НА КАПИТАЛИ****Член 60**

Страните се задължават да разрешават всякакви плащания в свободно конвертируема валута по текущите операции на платежния баланс дотолкова, доколкото сделките, свързани с плащанията, се отнасят до либерализирано в резултат на споразумение движение на стоки, услуги или хора.

Член 61

1. По отношение на сделките по капиталовите операции на платежния баланс от влизане в сила на споразумението страните членки и България съответно ще осигурят свободното движение на капитали, свързани с преки инвестиции от компании, създадени в съответствие със законодателството на страната домакин, и инвестиции, направени в съответствие с разпоредбите на раздел II от част IV, и при ликвидация или репатриране на тези инвестиции и на произтичащите от тях печалби.

Независимо от горната разпоредба подобно свободно движение, ликвидация или репатриране ще бъде осигурено в края на първата фаза, определена в чл. 7, за всички инвестиции, свързани с установяването на физически лица от общността в България като лица, упражняващи независима дейност, съгласно раздел II от част IV.

2. Без да се нарушават разпоредбите на § 1, страните членки от влизане в сила на споразумението и България от края на петата година, следваща влизането в сила на споразумението, няма да въвеждат каквито и да било нови валутни ограничения по движението на капитали и по текущите плащания, свързани с тях, между резиденти на общността и България и няма да направят съществуващите разпоредби по-рестриктивни.

3. Разпоредбите на § 1 и 2 няма да възпрепятстват България да прилага ограничения спрямо инвестициите зад граница на български физически лица и фирми. Това обаче няма да засегне ликвидацията или репатрирането на инвестиции, направени в България, и печалбите, произтичащи от тях.

4. Страните по споразумението ще провеждат консултации с оглед улесняване движението на капитали между общността и България, за да насърчават постигането на целите на това споразумение.

Член 62

1. През петте години, следващи датата на влизане в сила на това споразумение, страните по него ще вземат мерки, позволяващи създаването на необходимите условия за по-нататъшно постепенно прилагане на правилата на общността за свободно движение на капитали.

2. В края на петата година от влизане в сила на споразумението Съветът за асоцииране ще разгледа начини, позволяващи пълното прилагане на правилата на общността по движението на капитали.

Член 63

По отношение на разпоредбите на този раздел и независимо от разпоредбите на чл. 65 до въвеждането на пълна конвертируемост на българската валута по смисъла на чл. VIII на

Международния валутен фонд (МВФ) България може при изключителни обстоятелства да прилага валутни ограничения, свързани с предоставяне или получаване на кратко- и средносрочни кредити дотолкова, доколкото подобни ограничения са наложени на България за предоставяне на подобни кредити и са допустими в съответствие със статута на България в МВФ.

България ще прилага тези ограничения по недискриминационен начин. Същите ще се прилагат по такъв начин, че най-малко да разстройват действието на това споразумение. България ще информира Съвета за асоцииране своевременно за въвеждането на такива мерки и за каквито и да било промени по тях.

РАЗДЕЛ II КОНКУРЕНЦИЯ И ДРУГИ ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗПОРЕДБИ

Член 64

1. Несъвместими с правилното функциониране на споразумението, доколкото биха могли да повлияят на търговията между общността и България, са:

- (i) споразумения между предприятия, решения на асоциации на предприятия и съгласувани действия, които имат за цел или резултат предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията;
- (ii) злоупотреба от едно или повече предприятия с доминираща позиция на територията на общността или България като цяло или на съществена част от тях;
- (iii) всяка държавна помощ, която нарушава или създава опасност от нарушаване на конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение определени предприятия или производство на определени стоки.

2. Действията, противоречащи на този член, ще бъдат преценявани на базата на критериите, произтичащи от приложението на разпоредбите на чл. 85, 86 и 92 от Договора за създаване на Европейската икономическа общност.

3. Съветът за асоцииране ще приеме в срок от три години от влизане в сила на споразумението необходимите правила за прилагане на § 1 и 2.

4. (а) За целите на прилагане разпоредбите на § 1, точка (iii) страните приемат, че по време на първите 5 години след влизане в сила на споразумението всяка държавна помощ, предоставена на България, ще се оценява, като се има предвид фактът, че България се разглежда като област, идентична с тези области на общността, описани в чл. 92.3(а) от Договора за създаване на Европейската икономическа общност. Съветът за асоцииране, вземайки предвид икономическото положение на България, ще реши дали този период ще се продължи с последващи периоди от 5 години.

(б) Всяка страна ще осигури прозрачност в областта на държавната помощ, като съобщава *inter alia* ежегодно на другата страна общото количество и разпределението на дадената помощ и предоставя при поискване информация за схемите на помощите. При поискване от едната страна другата страна ще предоставя информация за отделни особени случаи на държавна помощ.

5. За стоките, посочени в раздел II и III на част III:

разпоредбите на § 1 (iii) не се прилагат;

всички действия, противоречащи на § 1 (i) ще се оценяват според критериите, установени от общността на базата на чл. 42 и 43 от Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и особено според тези, установени с Регламент на Съвета № 26/1962.

6. Ако общността или България смятат, че определено действие е несъвместимо с условията на § 1 на този член и:

не е адекватно третирането при правилата за прилагане, визирани в § 3, или при отсъствие на такива правила и ако такива действия причиняват или създават опасност от сериозно увреждане интересите на другата страна или нанасяне на материални вреди на нейната национална промишленост и сферата на услугите ѝ, може да предприеме подходящи мерки след консултации в рамките на Съвета за асоцииране или след тридесет работни дни след подаване на искане за подобни консултации.

В случаите на действия, несъвместими с § 1 (iii) на този член, подобни подходящи мерки могат, когато към тях се прилага ГАТТ, да бъдат взети само в съответствие с процедурите и при условията, посочени в ГАТТ и в други съответни документи, договорени в съответствие с него, приложими между страните.

7. Независимо от разпоредбите за противното, приети в съответствие с § 3, страните ще обменят информация, съобразявайки се с ограниченията, наложени от изискванията за професионална и търговска тайна.

8. Този член не се прилага за стоките, влизащи в обхвата на Договора за създаване на Европейското обединение за въглища и стомана, които са предмет на протокол № 2.

Член 65

1. Страните ще положат усилия да избегнат налагането на ограничителни мерки, включително мерки по вноса, свързани с целите на платежния баланс. В случай на тяхното въвеждане страната, която ги е въвела, ще представи на другата страна график за премахването им.

2. Когато една или повече страни членки или България имат сериозни трудности по платежния баланс или са пред непосредствена заплаха от такива, общността или България в зависимост от случая могат в съответствие с установените по ГАТТ условия да предприемат ограничителни мерки, включително мерки по вноса, които ще бъдат с ограничен период на действие и няма да надхвърлят необходимото за преодоляване на ситуацията по платежния баланс. Общността или България в зависимост от случая ще информират другата страна незабавно.

3. Никакви ограничителни мерки няма да се прилагат към преводи, свързани с инвестиции, и по-конкретно към репатрирането на суми, инвестирани или реинвестирани, и към всякакъв вид приходи, произтичащи от тях.

Член 66

По отношение на държавни предприятия и предприятията, на които са предоставени специални или изключителни права, Съветът за асоцииране ще осигури, считано от третата година от влизане в сила на споразумението, придържането към принципите на Договора за създаване на Европейската икономическа общност и по-специално на чл. 90 и принципите на заключителния документ от април 1990 г. на срещата в Бон на Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа (и по-специално свободата на решение на предприемачите).

Член 67

1. България ще продължи да усъвършенства закрилата на правата на интелектуална, индустриална и търговска собственост с цел да предостави до края на петата година от влизане в сила на това споразумение ниво на закрила, сходно на това, съществуващо в общността, включително сравними средства за осъществяването на тези права.

2. В същия срок България ще направи постъпки за присъединяване към Мюнхенската конвенция за предоставяне на европейски патенти от 5 октомври 1973 г. България също така ще се присъедини към другите многостранни конвенции относно правата на интелектуална, индустриална и търговска

собственост, посочени в § 1 на приложение XVI, към които страни членки са договарящи страни или които се прилагат de facto от страни членки.

Член 68

1. Страните считат откриването на пазара на държавните поръчки на основата на недискриминация и реципрочност и по-конкретно в контекста на ГАТТ за желана цел.

2. Българските компании, както са определени в чл. 49 от това споразумение, ще имат достъп до публични търгове в общността в съответствие с правилата на общността за пазара на държавните поръчки и ще бъдат третирани не по-малко благоприятно, отколкото компаниите от общността, считано от датата на влизане в сила на това споразумение.

Компании от общността по смисъла на чл. 49 на това споразумение ще имат достъп до публичните търгове в България и ще получат третиране не по-малко благоприятно, отколкото третирането на българските фирми, считано от края на преходния период, посочен в чл. 7.

Компании от общността, установени в България, съгласно разпоредбите на раздел II от част IV под формата на филиали, посочени в чл. 45, и във формата, посочена в чл. 55, ще имат при влизане в сила на споразумението достъп до пазара на държавните поръчки и ще бъдат третирани не по-малко благоприятно, отколкото българските компании. Компании от общността, установени в България във формата на клонове и агенции, посочени в чл. 45, ще получат подобно третиране най-късно в края на преходния период, посочен в чл. 7.

Съветът за асоцииране периодически ще разглежда възможността за предоставяне на достъп до пазара на държавните поръчки в България за всички компании от общността преди края на преходния период.

3. По отношение на установяването, дейността, предоставянето на услуги между общността и България, както и по отношение на наемане на работници и движение на работна сила, свързани с изпълнението на държавни поръчки, се прилагат разпоредбите на чл. 38 до 59 от това споразумение.

РАЗДЕЛ III СБЛИЖАВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВАТА**Член 69**

Страните признават, че важно условие за икономическата интеграция на България с общността е сближаване на съществуващото и бъдещото законодателство на България с това на общността.

България ще положи всички усилия за осигуряване постепенно съответствие на своето законодателство с това на общността.

Член 70

Сближаването на законодателството ще обхване особено следните области:

митническо законодателство, търговско законодателство, банково законодателство, фирмено счетоводство и данъци, интелектуална собственост, защита на работниците на работното им място, финансови услуги, конкурентно право, защита на здравето и живота на хора, животни и растения, защита на потребителя, косвени данъци, технически правила и стандарти, ядрено законодателство и регулирането му, транспорт и околна среда.

Член 71

Общността ще предостави на България техническа помощ за приложението на тези мерки, която може да включва между другото:

обмяна на експерти;

предоставяне на своевременна информация, особено за съответно законодателство;

организиране на семинари;

дейности, свързани с обучение;
помощ за превеждане на законодателство на общността в съответни сектори.

ЧАСТ VI**ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО****Член 72**

1. Общността и България ще изграждат икономическо сътрудничество, целящо да подпомогне развитието и потенциала за растеж на България. Това сътрудничество ще укрепва съществуващите икономически връзки на възможно най-широка основа за благото и на двете страни.
2. Ще бъдат изработени политика и други мерки, които да доведат до икономическото и социалното развитие на България и да се ръководят от принципа на устойчивото развитие. Тази политика трябва да гарантира, че съображенията за защита на околната среда ще бъдат изцяло заложили още в самото начало и че те ще бъдат свързани с изискванията на хармоничното социално развитие.
3. С тази цел сътрудничеството следва да се съсредоточи в частност върху политика и мерки, свързани с промишлеността, включително инвестициите, селското стопанство и аграрно-промишления сектор, енергетиката, транспорта, далекосъобщенията, регионалното развитие и туризма.
4. Специално внимание ще бъде отделено на мерките, които могат да стимулират сътрудничеството между страните от Централна и Източна Европа с оглед хармонично развитие на региона.

Член 73

Сътрудничество в областта на промишлеността

1. Сътрудничеството ще цели да стимулира по-специално:
промишленото сътрудничество между икономическите субекти от двете страни с особената цел да се засили частният сектор;
участието от страна на общността в усилията на България да модернизира и реструктурира промишлеността си както в държавния, така и в частния сектор, което ще помогне за преминаването от централно планирана система към пазарна икономика при условия, които ще осигурят опазването на околната среда;
реструктурирането на отделните сектори; в този контекст Съветът за асоцииране ще проучи по-специално проблемите, засягащи сектора на въглищата и стоманата и конверсията на отбранителната промишленост;
създаване на нови предприятия в областите, които предлагат потенциал за растеж, особено в клоновете на леката промишленост, потребителските стоки и пазарните услуги;
трансфер на технологии и ноу-хау.
2. Инициативите за промишлено сътрудничество ще вземат предвид приоритетите, определени от България. Инициативите ще целят по-специално създаването на подходящи рамки за предприятия, подобряването на управленските знания и умения и засилването на прозрачността, що се отнася до пазарите и условията за предприятия и ще включва техническа помощ, когато е целесъобразно.

Член 74

Насърчаване и защита на инвестициите

1. Сътрудничеството ще има за цел да поддържа и при необходимост да подобрява правните рамки и един благоприятен климат за частните инвестиции, местни и чуждестранни, както и за защитата им, което е съществено условие за икономическото и промишленото реструктуриране и развитие

на България.

Сътрудничеството ще цели също така насърчаването и стимулирането на чуждестранните инвестиции и приватизацията в България.

2. По-специално целите на сътрудничеството ще бъдат:

склучването, където е целесъобразно, от страните членки и България на споразумения за насърчаване и защита на инвестициите;

склучването, където е целесъобразно, на споразумения между страните членки и България за избягване на двойното данъчно облагане;

прилагането на подходяща уредба за трансфера на капитали;

по-нататъшната дерегулация и подобряването на икономическата инфраструктура;

размяната на информация относно инвестиционните възможности под формата на търговски панаири, изложби, седмици на търговията и други събития;

размяната на информация относно законите, подзаконовите актове и административната практика в областта на инвестициите.

3. България ще спазва правилата на споразумението за свързаните с търговията аспекти на мерките за инвестиции, след като последното бъде прието в рамките на ГАТТ.

Член 75

Аграрни и промишлени стандарти и оценка на съответствието

1. Страните

ще си сътрудничат с цел намаляване различията в областта на процедурите по стандартизацията и оценката на съответствието.

2. С тази цел сътрудничеството ще е насочено към:

насърчаване използването на технически регламенти на общността и на европейски стандарти и процедури за оценка на съответствието;

където е целесъобразно, склучване на споразумения за взаимно признаване в тези области;

насърчаване на активното и редовно участие на България в работата на специализираните организации (CEN, CENELEC, ETSSI, EOTS);

подкрепа на България в европейските програми за измервания и тестване;

насърчаване размяната на технологична и методологична информация в областта на качествения контрол и производствените процеси.

3. Общността ще осигури техническа помощ на България, където е целесъобразно.

Член 76

Сътрудничество в областта на науката и технологиите

1. Страните ще насърчават сътрудничеството в изследователската дейност и технологичното развитие. Те ще отделят специално внимание на следното:

размяна на информация относно тяхната научна и технологична политика;

организация на съвместни научни срещи (семинари и конференции);

съвместни изследователски и развойни дейности, целящи насърчаване научния прогрес и

трансфера на технологии и ноу-хау;

обучение и програми за размяна на научни работници и специалисти от двете страни;

развитие на условия, благоприятни за изследователска дейност и приложение на нови технологии и за адекватна защита на интелектуалната собственост върху резултатите от изследванията;

участие на България в програмите на общността в съответствие с § 3.

Техническа помощ ще се осигурява, където е целесъобразно.

2. Съветът за асоцииране ще определи подходящите процедури за развитието на сътрудничеството.

3. Сътрудничеството в рамковата програма на общността за научни изследвания и технологично развитие ще се осъществява в съответствие със специфичната уредба, която трябва да се договори и приеме съгласно законовите процедури на всяка страна.

Член 77

Образование и квалификация

1. Сътрудничеството ще има за цел хармоничното развитие на човешките ресурси и повишаване равнището на общото образование и професионалната квалификация в България както в държавния, така и в частния сектор, отчитайки приоритетите на България. Институционните рамки и плановете за сътрудничество ще бъдат създадени (основавайки се на Европейската образователна фондация, когато започне работа, както и по програмата ТЕМПУС). Участието на България в други програми на общността също ще бъде разгледано в този контекст.

2. Сътрудничеството ще се съсредоточи по-конкретно в следните области:

реформа на системата за образование и квалификация в България;

начална подготовка, практическа квалификация и преквалификация, включително на ръководители от държавния и частния сектор и старши административни служители, особено в приоритетни области, които ще бъдат определени впоследствие;

сътрудничество между университети, сътрудничество между университети и фирми, програми за движение на преподаватели, студенти, администратори и млади хора;

насърчаване преподаването в областта на Европейските изследвания в рамките на съответните институции;

взаимно признаване на периодите на обучение и дипломите;

преподаване езиките на общността и на български език;

подготовка на преводачи и насърчаване използването на лингвистичните норми и терминологията на общността.

Член 78

Селско стопанство и аграрно-промишлен сектор

1. Сътрудничеството в тази област ще има за своя цел модернизацията, реструктурирането и приватизацията на селското стопанство и аграрно-промишления сектор в България. То ще цели по-специално:

развитието на частни ферми и канали за реализация, на методи за съхранение, маркетинг и др.; модернизирването на селската инфраструктура (транспорт, водоснабдяване, далекосъобщения);

подобряването на планирането на земеползването, включително строителното и градоустройственото планиране;

подобряването на производителността и качеството чрез използване на подходящи методи и продукти;

квалификация и наблюдение на използването на незамърсяващи околната среда методи, свързани с влаганите материали;

реструктурирането, развитието и модернизацията на преработващите фирми и техните

маркетингови умения;
насърчаването взаимодопълването в селското стопанство;
насърчаването на промишленото сътрудничество в селското стопанство и обмяната на ноу-хау, особено между частните сектори в общността и България;
развитието на сътрудничеството за опазване здравето на животните и растенията, обезопасяване на храните (в частност чрез йонизация), включително ветеринарното законодателство и инспекция, растителното и фитосанитарното законодателство, с цел да се постигне постепенно хармонизиране със стандартите на общността чрез подпомагане квалификацията и организирането на проверки;
развитието на екологично чисти региони, технологии и добиви;
развитието и насърчаването на ефективно сътрудничество по програмите за удостоверяване на качеството, съвместими с моделите на общността;
насърчаването на интегрирано селскостопанско развитие в България;
размяната на информация по отношение селскостопанската политика и законодателство.

2. За тези цели техническа помощ ще бъде осигурявана от общността, когато е целесъобразно.

Член 79**Енергетика**

1. Съобразно принципите на пазарната икономика и на Европейската енергийна харта страните ще сътрудничат за развитие на прогресивната интеграция на енергийните пазари в Европа.

2. Между другото, сътрудничеството ще включва, когато е целесъобразно, техническа помощ в следните области:

формулиране и планиране на енергийната политика, включително дългосрочните ѝ аспекти;
управление и квалификация за енергетиката;
насърчаване икономии и ефективното използване на енергията;
развитие на енергийните ресурси;
подобряване разпределението, както и подобряване и диверсификация на енергоснабдяването;
влияние върху околната среда на производството и потреблението на енергия;
ядрена енергетика;
отваряне в по-голяма степен на енергийния пазар, включително улесняване транзита на газ и електричество;
секторите на газовата промишленост и електроенергетиката, включително разглеждането възможностите за взаимосвързване на системите за снабдяване;
модернизиране на енергийните инфраструктури;
формулиране на рамкови условия за сътрудничеството между предприятията в този сектор;
трансфер на технологии и ноу-хау.

Член 80**Ядрена безопасност**

1. Целта на сътрудничеството е да осигури по-безопасно използване на ядрената енергия.

2. Сътрудничеството ще обхваща главно следните области:

подобряване функционалната безопасност на българските ядрени електроцентрали;
оценка на възможността за реконструкция на съществуващите енергийни мощности, снабдени с

реактори WER-440;
подобряване квалификацията на управленските и другите кадри на ядрените инсталации;
усъвършенстване на законите и подзаконовите актове в България относно ядрената безопасност и укрепване на контролиращите звена и техните ресурси;
ядрена безопасност, готовност за действие и управление при извънредни ситуации в ядрената енергетика;
радиационна защита, включително наблюдение на нивото на радиацията в околната среда;
проблеми на рециклиране на горивата и обезопасяване на ядрените материали;
управление на радиоактивните отпадъци;
дезактивиране и демонтаж на ядрените инсталации;
обеззаразяване.

3. Сътрудничеството ще включва размяна на информация и опит и изследователска и развойна дейност - в съответствие с чл. 76.

Член 81**Околна среда**

1. Страните ще развиват и засилват сътрудничеството си в областта на опазването на околната среда и човешкото здраве, които те оценяват като приоритет.

2. Сътрудничеството ще засяга:

- ефективното следене на равнищата на замърсяване; системите за информация за състоянието на околната среда;
- борбата срещу местното, регионалното и трансграничното замърсяване на въздуха и водите;
- устойчивото, ефикасно и екологично ефективно производство и използване на енергията;
- обезопасяване на промишлени предприятия;
- управлението на водните ресурси на граничните водни течения, включително трансграничните водни течения, в съответствие с принципите на международното право и в частност в съответствие с разпоредбите на Конвенцията за опазването и използването на трансграничните водни течения и международните езера;
- класифицирането и безопасното използване на химикалите;
- качеството на водите, в частност на трансграничните водни течения (включително р. Дунав и Черно море);
- ефикасното предотвратяване и намаляване замърсяването на водите, в частност на източниците на питейна вода;
- намаляване количеството, рециклиране и обезопасяване на отпадъците, прилагане на Базелската конвенция;
- влиянието на селското стопанство върху околната среда; влошаването, осоляването и киселинността на почвите;
- опазването горите и тяхната флора и фауна; възстановяването на екологичната устойчивост на селските райони;
- планирането на земеползването, включително строителното и градоустройственото планиране;
- управлението на крайбрежните зони;
- използването на икономически и фискални лостове;
- глобалните промени в климата и тяхното предотвратяване;

образованието и разпространяването на знания за околната среда;
изпълнението на регионални международни програми, в това число за басейна на р. Дунав и Черно море.

3. Сътрудничеството ще се осъществява по-специално чрез:
размяна на информация и експерти, включително информация и експерти, свързани с трансфера на чисти технологии;
програми за обучение;
хармонизиране на законодателствата (по стандарти на общността), регламентите, стандартите, нормите и методологията;
сътрудничество на регионално равнище, в това число включващо например изпълнението на съвместни програми на международно равнище, в частност що се отнася до управлението, опазването и качеството на водите на трансграничните водни течения; сътрудничество в рамките на Европейската агенция по околната среда, след като тя започне работата си;
разработване на стратегии, в частност що се отнася до глобалните и климатичните проблеми;
изследване на влиянията върху околната среда;
усъвършенстване управлението на околната среда, в това число управлението на водите.

4. Протокол № 8 очертава договореностите, приложими към управлението, опазването и качеството на водите на трансграничните водни течения.

Член 82**Транспорт**

1. Страните ще развиват и засилват своето сътрудничество, което да позволи на България да:
преструктурира и модернизира транспорта;
подобри превоза на пътници и товари и достъпа до транспортния пазар чрез премахване на административните, техническите и други препятствия;
облекчи транзита от общността през България чрез шосеен, железопътен, вътрешен речен и комбиниран транспорт;
постигне функционални стандарти, сравними с тези в общността.

2. Сътрудничеството ще включва по-специално следното:
програми за квалификация в икономическата, правната и техническата област;
осигуряването на техническа помощ и консултации и размяната на информация.

3. Сътрудничеството ще включва следните приоритетни области:
шосеен транспорт, включително постепенното облекчаване на условията за транзитно преминаване;
управлението на железопътните линии и летищата, включително сътрудничество между съответните национални власти;
развитието на пътна мрежа и модернизацията по важните пътища от взаимен интерес и трансевропейските връзки, на шосейната, речната, железопътната, за комбинирани превози, пристанищна и летищна инфраструктура;
планиране на земеползването, включително строително и градоустройствено планиране;
подобряване на техническото оборудване, така че да отговори на стандартите на общността, особено по отношение на шосейния и железопътния транспорт, мултимодалния транспорт и товарно-разтоварната дейност;

възприемането на последователна транспортна политика, съвместима с тази, прилагана в общността;

насърчаване на съвместни технически и изследователски програми в съответствие с чл. 76.

Член 83

Далекосъобщения и пощенски услуги

1. Страните ще разширяват и засилват сътрудничеството в тази област и за целта ще предприемат по-специално следните действия:

размяна на информация по политиката в областта на далекосъобщенията и пощенските услуги;

размяна на техническа и друга информация и организация на семинари, симпозиуми и

конференции на експерти от двете страни;

провеждане на образователни и консултантски дейности;

осъществяване на трансфер на технологии и ноу-хау във всички елементи на далекосъобщенията и пощенските услуги;

осъществяване на съвместни проекти от съответните власти на двете страни;

насърчаване възприемането на европейски стандарти, системи за сертификация и регламентиращи подходи;

насърчаване създаването на нови съобщителни средства, услуги и инсталации, особено такива с търговско приложение.

2. Тези действия ще се съсредоточат върху следните приоритетни направления:

развитие и приложение на сектора пазарна политика в далекосъобщенията и пощенските услуги в България, на правни и регламентиращи актове и процедури;

модернизация на далекосъобщителната мрежа в България и нейното интегриране в европейските и световните мрежи;

сътрудничество в рамките на структурите за Европейска стандартизация;

интеграция на трансевропейските системи; правни и регламентиращи аспекти на далекосъобщенията;

управление на далекосъобщенията в новите икономически условия;

организационни структури, стратегия и планиране, принципи на закупуване.

Член 84

Банково и застрахователно дело и други финансови услуги

1. Страните ще сътрудничат с цел установяване и развитие на подходящи рамки за насърчаването на сектора на банковото и застрахователното дело и финансовите услуги в България.

2. Сътрудничеството ще се съсредоточи върху:

подобряването на ефективна счетоводна и одиторска система в България, основаваща се на стандартите на Европейската общност;

укрепването и преструктурирането на банковата и финансовата система;

подобряването и хармонизирането на системата за надзор и регулиране на банковите и финансовите услуги;

подготовка на справочници с терминология;

размяна на информация, по-специално що се отнася до подготвяното законодателство;

подготовка и превод на законодателни актове от общността и България.

3. С тази цел сътрудничеството ще включва осигуряване на техническа помощ и квалификация.

Член 85

Сътрудничество в областта на одиторския и финансов контрол

1. Страните ще сътрудничат с цел развитие на ефективни системи за финансов и одиторски контрол в българската администрация, следвайки стандартните методи и процедури в общността.
2. Сътрудничеството ще се съсредоточава върху:
размяна на информация, свързана с одиторските системи;
уеднаквяване на одиторската документация;
квалификация и консултантски дейности;
3. С тази цел техническа помощ ще бъде осигурена от общността, когато е целесъобразно.

Член 86

Парична политика

По искане от страна на българските власти общността ще осигури техническа помощ, предназначена да подпомогне усилията на България за въвеждане на пълна конвертируемост на лева и постепенното сближаване на паричната ѝ политика с тази на Европейската валутна система. Това ще включва неофициална размяна на информация относно принципите и функционирането на Европейската валутна система.

Член 87

Пране на пари

1. Страните ще създадат рамки за сътрудничество, целящо да предотврати използването на техните финансови системи за пране на постъпления, получени в резултат на престъпни действия въобще и в частност от престъпления, свързани с наркотични вещества.
2. Сътрудничеството в тази област ще включва административна и техническа помощ с цел създаване на подходящи стандарти срещу прането на пари, еквивалентни на тези, възприети от общността и международните форуми в тази област, включително и Специалната група за действия по финансови въпроси (FATF).

Член 88

Регионално развитие

1. Страните ще засилват сътрудничеството помежду си по регионалното развитие и планирането на земеползването.
2. С тази цел всяка от посочените мерки може да бъде предприета:
размяна на информация от националните, регионалните и местните власти по регионалната политика и политиката в областта на планирането на земеползването и където е целесъобразно, оказването на помощ на България за формулирането на такава политика;
съвместни действия от страна на регионалните и местните власти в областта на икономическото развитие;
проучване на съвместен подход за развитието на региони, намиращи се на границата на България с общността;
размяна на посещения за изследване възможностите за сътрудничество и оказване на помощ;

размяна на административни служители и експерти;
осигуряване на техническа помощ, със специален акцент върху развитието на райони, намиращи се в неблагоприятно положение;
създаване програми за размяна на информация и опит чрез методи, включващи семинари.

Член 89

Сътрудничество в социалната област

1. По отношение на опазването на здравето и на безопасността на труда страните ще развиват сътрудничество помежду си с цел подобряване равнището на защита на здравето и безопасността на труда на работниците, като за база за сравнение се ползва равнището на защита, съществуващо в общността. Сътрудничеството ще обхваща по-специално следното:

осигуряване на техническа помощ;

размяна на експерти;

сътрудничество между фирми;

информация, административна и друга необходима помощ за фирмите и повишаване квалификацията;

сътрудничество в общественото здравеопазване.

2. По отношение на заетостта сътрудничеството между страните ще се съсредоточи по-специално върху:

организацията на трудовия пазар;

услуги по подпомагане намирането на работа и служебно развитие;

планиране и изпълнение на програми за регионално реструктуриране;

насърчаване развитието на заетостта по места.

Сътрудничеството в тази област ще се осъществява чрез дейности, като извършването на изследвания, осигуряване на експертски услуги, образование и квалификация.

3. По отношение на социалното осигуряване сътрудничеството между страните ще се стреми да адаптира системата за социално осигуряване в България към новата икономическа и социална ситуация, най-вече чрез осигуряване на услугите на експерти, информация и квалификация.

Член 90

Туризъм

Страните ще засилват и развиват сътрудничеството помежду си, което ще включва:

улесняването на туристическата индустрия и където е целесъобразно, намаляването на съответните формалности;

подпомагане на България за приватизацията на туристическия сектор, както и за изработване на ефикасна държавна и фирмена политика за установяване оптимални правни, административни и финансови механизми за неговото по-нататъшно развитие;

засилване потока на информация чрез международните мрежи, бази данни и т. н.;

трансфер на ноу-хау чрез образование, обмени, семинари;

проучване възможностите за съвместни инициативи (презгранични проекти, побратимяване на населени места и т. н.);

размяна на мнения и информация по съществени въпроси от взаимен интерес, засягащи туристическия сектор.

Член 91

Малки и средни предприятия

1. Страните ще целят да развиват и укрепват малките и средните предприятия, особено в частния сектор и сътрудничеството между малките и средните предприятия от общността и България.
2. Те ще насърчават размяната на информация и ноу-хау в следните области:
подобряване, където е целесъобразно, правните, административните, техническите, данъчните и финансовите условия за създаването и разширяването на малките и средните предприятия и за презгранично сътрудничество;
осигуряване на специализирани услуги, необходими на малките и средните предприятия (управленска квалификация, счетоводство, маркетинг, качествен контрол и др.) и укрепването на фирмите, които предоставят такива услуги;
установяването на подходящи връзки с икономически субекти от общността с оглед да се подобри движението на информация за малките и средните предприятия и стимулиране на презграничното сътрудничество (напр. чрез Системата за делово сътрудничество (BC-NET), центровете Евро-инфо, конференции и др.).
3. Сътрудничеството ще включва осигуряване на техническа помощ, в частност за създаването на необходимата институционална подкрепа за малките и средните предприятия, и на национално, и на регионално равнище, по отношение финансовите, образователните, консултантските, технологичните и маркетинговите услуги.

Член 92

Информация и аудио-визуален сектор

1. Общността и България ще предприемат подходящи стъпки, за да стимулират ефективната взаимна размяна на информация. Приоритет ще се дава на програмите, насочени към осигуряване на широката публика с основна информация за общността, а професионалните кръгове в България - с по-специализирана информация, включваща, където е възможно, достъп до базите данни на общността.
2. Страните ще сътрудничат в насърчаването на аудио-визуалната индустрия в Европа. Аудио-визуалният сектор в България би могъл да вземе участие най-вече в дейностите, организирани от общността в рамките на програмата МЕДИА съгласно процедурите, изготвени от органите, отговорни за ръководството на всеки вид дейност, и в съответствие с разпоредбите на решението на Съвета на Европейските общности от 21 декември 1990 г., с което бе създадена програмата. Общността ще насърчава българския аудио-визуален сектор да участва в подходящи инициативи от програмата ЕВРИКА.
Страните ще координират и където е целесъобразно, ще хармонизират своята политика относно регулирането на презграничните предавания, техническите норми в аудио-визуалната сфера и стимулирането на европейска аудио-визуална технология.
Сътрудничеството може да включва между другото размяна на програми, специализанти и инсталации за подготовка на журналисти и други професионалисти от средствата за масова информация.

Член 93

Защита на потребителите

1. Страните ще сътрудничат с цел да постигнат пълна съвместимост между системите за защита на

потребителите в България и в общността.

2. С тази цел

сътрудничеството ще включва в рамките на съществуващите възможности:

размяна на информация и експерти;
достъп до базите данни на общността;
квалификация и техническа помощ.

Член 94

Митници

1. Целта на сътрудничеството ще бъде да се гарантира изпълнението на всички разпоредби, предвидени за приемане във връзка с търговията, и да се постигне сближаването на митническата система на България с тази на общността, помагайки по този начин да се улеснят стъпките към либерализация, планирани в това споразумение.

2. Сътрудничеството ще включва в частност следното:

размяна на информация;
развитие на подходяща инфраструктура на контролно-пропускателните пунктове между страните;
въвеждането на единния административен документ и на Комбинираната митническа номенклатура от страна на България;
свързване на транзитните системи на общността и България;
опростяване на инспекциите и формалностите по отношение на превоза на стоки;
организация на семинари и учебни сесии;
помощ за въвеждането на съвременни системи за митническа информация.

Техническа помощ ще бъде осигурена, когато е целесъобразно.

3. Без да накърнява по-нататъшното сътрудничество, предвидено в това споразумение, в частност в чл. 97, взаимната помощ между административните власти на страните по митническите въпроси ще се осъществява в съответствие с разпоредбите на протокол № 6.

Член 95

Сътрудничество в областта на статистиката

1. Сътрудничеството в тази сфера ще има за цел развитието на ефикасна статистическа система, която да осигури бързо и навреме надеждна статистика, необходима за подпомагане и наблюдение на процеса на икономическа реформа и да допринесе за развитието на частното предприемачество в България.

2. Страните ще сътрудничат в частност:

за засилване статистическия апарат в България;
за хармонизиране с международните (и в частност на общността) методи, стандарти и класификации;
за осигуряване необходимите данни за подкрепа и наблюдение на икономическата реформа;
за осигуряване икономическите субекти от частния сектор с необходимите макроикономически и микроикономически данни;
за гарантиране конфиденциалността на данните;
за размяна на статистическа информация.

3. Техническа помощ ще бъде предоставена от общността, когато е целесъобразно.

Член 96

Икономически науки

1. Общността и България ще облекчават процеса на икономически реформи и интеграция чрез сътрудничество с цел подобряване разбирането на основните елементи на техните икономики и чрез изработване и прилагане на икономическа политика в условията на пазарна икономика.
2. С тези цели общността и България ще:
разменят информации относно макроикономическите резултати и относно перспективите и стратегията за развитие;
анализират съвместно икономически въпроси от взаимен интерес, включително изработката на икономическа политика и средствата за нейното прилагане;
по-конкретно чрез програмата Действие за сътрудничество в икономическите науки (АСЕ ще насърчават широко сътрудничество между икономисти и мениджъри от общността и България, за да се ускори трансферът на ноу-хау по изработката на икономическа политика и се способства за широкото разпространение на резултатите от изследванията, имащи отношение към нея.

Член 97

Наркотици

1. Сътрудничеството цели в частност повишаване ефективността на политиката и мерките за пресичане доставките и незаконния трафик на наркотични вещества и психотропни субстанции и за намаляване злоупотребата с тях.
 2. Страните ще се споразумеят за необходимите методи за сътрудничество за постигане на тези цели, включително начините за предприемане на общи действия.
Техните действия ще се основават на консултации и тясна координация по целите и мерките от областта на политиката в направленията, посочени в § 1.
 3. Сътрудничеството между страните ще обхваща техническа и административна помощ, които биха могли да се насочат в частност към следните области:
изработване и прилагане на националното законодателство;
създаване или укрепване на институции и информационни центрове и на социални и здравни центрове;
увеличаване ефективността на институциите, включени в борбата срещу незаконния трафик на наркотици;
подготовка на персонал и научни изследвания;
предотвратяване отклоняването на прекурсори и други основни химически вещества, използвани с цел незаконно производство на наркотични вещества и психотропни субстанции, чрез въвеждане на подходящи стандарти, еквивалентни на тези, възприети от общността и съответните международни органи, в частност Специалната група за действие по химическите съединения (CATF).
- Страните могат да се споразумеят да включат и други области.

ЧАСТ VII

КУЛТУРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 98

1. Вземайки предвид Тържествената декларация за Европейски съюз, страните се задължават да насърчават, стимулират и улесняват културното сътрудничество.

Където е целесъобразно, програмите за културно сътрудничество на общността или тези на една или повече страни членки могат да включат България. По-нататъшни инициативи от интерес за двете страни могат също да бъдат развивани.

Това сътрудничество може да обхваща по-специално:

размяна на некомерсиални образци изкуство и на творци;

филмопроизводство и филмова индустрия, вземайки предвид сътрудничеството в аудио-визуалния сектор, посочено в чл. 92;

превод на литературни творби;

опазване и възстановяване на паметници и исторически места (архитектурно и културно наследство);

подготовка на специалисти по въпросите на културата;

организация на културни мероприятия с европейска насоченост.

ЧАСТ VIII**ФИНАНСОВО СЪТРУДНИЧЕСТВО****Член 99**

С оглед да се постигнат целите на това споразумение и в съответствие с чл. 100, 101, 103 и 104, без да се накърняват разпоредбите на чл. 102, България ще се ползва от временна финансова помощ от общността във вид на помощи и заеми, включително заеми от Европейската инвестиционна банка съгласно разпоредбите на чл. 18 от статута на банката, за да се ускори икономическата трансформация на България и за да помогне на България да преодолее икономическите и социалните последици от структурното приспособяване.

Член 100

Тази финансова помощ ще бъде покрита, както следва:

или в рамките на Програмата ФАР, предвидена в Регламент на Съвета ЕИО № 3906/89, с последвалите допълнения, на многогодишна основа, или в рамките на една нова финансова многогодишна уредба, създадена от общността след консултации с България и имайки предвид съображенията, посочени в чл. 103 и 104; заемът(ите), предоставени от Европейската инвестиционна банка до датата на изтичане на срока за наличност за предоставяне на такива; след консултации с България общността ще установи максималния размер и периода за наличността на заеми по линия на Европейската инвестиционна банка за България за следващите години.

Член 101

Целите и областите на финансовата помощ от страна на общността ще бъдат изложени в индикативна програма, която ще бъде договорена между двете страни. Страните ще уведомят за това Съвета за асоцииране.

Член 102

- Общността ще разгледа в случай на особена необходимост, вземайки предвид насоките за действие на Г-24 и наличността на всички финансови ресурси, по искане на България и съгласувано с международните финансови институции, в контекста на Г-24, възможността за отпускане на временна финансова помощ:
за подкрепа на мерките, целящи въвеждане и поддържане конвертируемостта на българската валута;
за подкрепа на усилията за средносрочна стабилизация и структурно приспособяване, включително помощ за изравняване платежния баланс.
- Тази финансова помощ се обуславя от представяне от страна на България на програми, подкрепени от Международния валутен фонд в контекста на Г-24, когато е целесъобразно, за конвертируемост и/или реструктуриране на нейната икономика, от възприемането от страна на общността на тези програми, от постоянното им изпълнение от страна на България и като крайна цел, от бързото преминаване към финансиране, предимно от частни източници.
- Съветът за асоцииране ще бъде информиран за условията, при които тази помощ ще бъде

предоставена, и за изпълнението на задълженията, възприети от България за получаване на такава помощ.

Член 103

Финансовата помощ от страна на общността ще бъде оценявана в светлината на нуждите, които възникват, и на равнището на развитие на България и като се вземат предвид определените приоритети и способността на българската икономика да усвои средствата, способността ѝ да изплаща заемите и напредъкът по посока на система на пазарна икономика и реструктуриране в България.

Член 104

С цел да се постигне оптимално използване на наличните ресурси страните ще осигурят щото вноските на общността да се правят в тясна координация с тези от други източници, като например страните членки, други държави, включително Г-24, и международните финансови институции, като Международния валутен фонд, Международната банка за възстановяване и развитие и Европейската банка за възстановяване и развитие.

ЧАСТ IX**ИНСТИТУЦИОННИ, ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ****Член 105**

Създава се Съвет за асоцииране, който ще следи за изпълнението на това споразумение. Той ще се събира на министерско ниво веднъж годишно и когато обстоятелствата го изискват. Той ще разглежда всички важни въпроси, възникващи в рамките на споразумението, и всякакви други двустранни или международни въпроси от взаимен интерес.

Член 106

1. Съветът за асоцииране ще се състои от членовете на Съвета на Европейските общности и членове на Комисията на Европейските общности, от една страна, и от членове, определени от правителството на България, от друга страна.
2. Членове на Съвета за асоцииране могат да бъдат представлявани съгласно условията, които ще бъдат посочени в процедурните правила.
3. Съветът за асоцииране ще установи свои процедурни правила.
4. Съветът за асоцииране ще бъде председателстван поред от член на Съвета на Европейските общности и член на правителството на България в съответствие с условията, залегнали в процедурните правила.
5. При целесъобразност Европейската инвестиционна банка ще взема участие като наблюдавател в работата на Съвета за асоцииране.

Член 107

За постигане на целите на споразумението Съветът за асоцииране ще бъде упълномощен да взема решения в случаите, предвидени в него. Вземите решения ще бъдат задължителни за страните, които ще вземат необходимите мерки за изпълнението им. Съветът за асоцииране може също да дава и подходящи препоръки.

Той ще подготвя решенията и препоръките на основата на съгласие между двете страни.

Член 108

1. Всяка от двете страни може да отнесе до Съвета за асоцииране всеки спорен въпрос относно прилагането и тълкуването на това споразумение.
 2. Съветът за асоцииране може да разреши спора със свое решение.
 3. Всяка страна ще бъде задължена да вземе мерките, необходими за изпълнение на приетото решение, посочено в § 2.
 4. В случай, че не е възможно спорът да се уреди в съответствие с § 2 на този член, всяка от страните може да уведоми другата за назначаването на арбитър; тогава другата страна трябва да назначи втори арбитър в срок 2 месеца. За прилагането на тази процедура общността и страните членки ще се считат за една страна в спора.
- Съветът за асоцииране ще назначи трети арбитър.

Решенията на арбитрите ще се вземат с мнозинство на гласовете.

Всяка от страните по спора трябва да предприеме необходимите стъпки за изпълнение на решението на арбитрите.

Член 109

1. Съветът за асоцииране ще бъде подпомаган при изпълнението на задълженията си от Комитет за асоцииране, съставен от представители на членовете на Съвета на Европейските общности и на членовете на Комисията на Европейските общности, от една страна, и от представители на правителството на България, от друга страна, обикновено на ниво висши държавни служители. Съветът за асоцииране в своите процедурни правила ще определи задълженията на Комитета за асоцииране, които ще включват подготовката на срещите на Съвета за асоцииране и това как ще функционира комитетът.

2. Съветът за асоцииране може да делегира на Комитета за асоцииране всяка една от функциите си. В такъв случай Комитетът за асоцииране ще взема своите решения в съответствие с условията, предвидени в чл. 107.

Член 110

Съветът за асоцииране може да реши да създаде друг специален комитет или орган, който да му съдейства при изпълнение на неговите задължения.

Съветът за асоцииране в своите процедурни правила ще определя състава и задълженията на такива комитети или органи и как те да функционират.

Член 111

Създава се Парламентарен комитет за асоцииране. Той ще бъде форум на членове на Народното събрание на Република България, от една страна, и членове на Европейския парламент, от друга страна, на който те ще се срещат и ще обменят мнения. Той сам ще определи на какви интервали от време да се свиква.

Член 112

1. Парламентарният комитет за асоцииране ще бъде съставен от членове на Европейския парламент, от една страна, и членове на Народното събрание на Република България, от друга страна.

2. Парламентарният комитет за асоцииране ще изготви сам процедурните правила за дейността си.

3. Парламентарният комитет за асоцииране ще бъде председателстван последователно от Европейския парламент и от Народното събрание на Република България в съответствие с разпоредбите, които ще залегнат в процедурните му правила.

Член 113

Парламентарният комитет за асоцииране може да поиска съответна информация във връзка с изпълнението на споразумението от Съвета за асоцииране, който ще предостави на Комитета поисканата информация.

Парламентарният комитет за асоцииране ще бъде информиран за решенията на Съвета по асоциирането.

Парламентарният комитет за асоцииране може да прави препоръки до Съвета за асоцииране.

Член 114

В рамките на обхвата на това споразумение всяка страна се задължава да гарантира, че физическите и юридическите лица на другата страна няма да бъдат дискриминирани в сравнение с нейните собствени физически и юридически лица при достъпа до компетентните съдилища и административните органи на страните за защита на техните индивидуални и имуществени права, включително и тези, засягащи интелектуалната, промишлената и търговската собственост.

Член 115

Нищо в това споразумение няма да препятства договаряща се страна да вземе каквито и да било мерки:

- (а) които тя смята за необходими, за да предотврати разкриването на информация в ущърб на нейните основни интереси в областта на сигурността;
- (б) които са свързани с производството на или търговията с оръжие, муниципии или военни материали или с изследванията, разработката и производството, жизнено важни за целите на отбраната, при условие, че подобни мерки не пречат на конкуренцията в областта на производството, непредназначено изключително за военни цели;
- (в) които смята за важни за сигурността си в случай на сериозни вътрешни безредици, заплашващи съблюдаването на закона и опазването на обществения ред, по време на война или сериозно международно напрежение, представляващо заплаха от война, или ако трябва да изпълняват вече поети задължения за запазването на мира и международната сигурност.

Член 116

1. В рамките на това споразумение и без да се накърняват специалните разпоредби, които се съдържат в него:

мерките, прилагани от Република България по отношение на общността, не трябва да водят до каквато и да било дискриминация между страни членки, техните граждани или компании или фирми;

мерките, прилагани от общността по отношение на България, не трябва да водят до каквато и да било дискриминация между гражданите на Република България или нейните компании или фирми.

2. Разпоредбите на § 1 не накърняват правото на страните да прилагат съответните разпоредби на тяхното данъчно законодателство по отношение на данъкоплатци, които не са в идентично положение по отношение на местожителството си.

Член 117

Стоките с произход от Република България няма да имат по-благоприятно третиране при внасянето им в общността от това, което страните членки си предоставят помежду си.

Третирането, получено от Република България по силата на част IV и раздел I на част V, няма да бъде по-благоприятно от това, което си предоставят помежду си страните членки.

Член 118

1. Страните ще вземат всички общи или специфични мерки, необходими за изпълнение на

задълженията им по това споразумение. Те ще се погрижат за постигане на целите, залегнали в това споразумение.

2. Ако която и да е от страните сметне, че другата страна не е изпълнила някое задължение по това споразумение, тя може да предприеме съответните мерки.

Преди да направи това, освен в особено спешни случаи, тя ще предостави на Съвета за асоцииране всичката информация по въпроса, която е необходима за изчерпателното разглеждане на ситуацията с цел намиране на решение, приемливо за страните.

При избора на мерки предимство трябва да се дава на тези, които най-малко биха попречили на действието на споразумението. Тези мерки трябва незабавно да се съобщят на Съвета за асоцииране и ще бъдат обект на консултации в него, ако такова е желанието на другата страна.

Член 119

Това споразумение, докато не бъдат постигнати равностойни права на индивидите и икономическите субекти съгласно неговите клаузи, няма да накърнява техни права, гарантирани им чрез съществуващи вече споразумения между една или повече страни членки, от една страна, и Република България, от друга, освен в секторите от компетентност на общността и без да накърняват задълженията на страните членки, произтичащи от това споразумение, в секторите от тяхната компетентност.

Член 121

Протоколи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8, и Приложения от I до XVI са неразделна част от това Споразумение.

Член 121

Това споразумение се сключва за неограничен срок.

Всяка страна може да денонсира това споразумение, като предизвести другата страна. Това споразумение ще престане да се прилага 6 месеца след датата на подобно предизвестие.

Член 122

Това споразумение се прилага, от една страна, на териториите, на които се прилагат договорите за създаване на Европейската икономическа общност, Европейската общност за атомна енергия и Европейското обединение за въглища и стомана, и при условията, залегнали в тези договори, и от друга страна, на територията на Република България.

Член 123

Това споразумение е изготвено в два екземпляра на датски, холандски, английски, френски, немски, италиански, испански, гръцки, португалски и български език, като всеки от тези текстове има еднаква сила.

Член 124

Това споразумение ще бъде утвърдено от страните съгласно техните собствени процедури.

Това споразумение влиза в сила на първия ден от втория месец след датата, на която страните се уведомяват взаимно, че процедурите, предвидени в първия параграф, са изпълнени.

След влизането му в сила това споразумение ще замести Спогодбата между Европейската икономическа общност и България за търговия, търговско и икономическо сътрудничество, подписана в Брюксел на 8 май 1990 г.

Член 125

В случай, че докато се изпълняват необходимите процедури за влизането в сила на това споразумение, разпоредбите на някои части от това споразумение, в частност тези, свързани с движението на стоки, бъдат въведени в действие през 1993 г. чрез Временно споразумение между общността и България, страните се споразумяват, че в такива случаи за целите на част III, чл. 64 и 67 от това споразумение и на протоколи № 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 към него думите "дата на влизане в сила на споразумението" ще означават:

датата на влизане в сила на Временното споразумение по отношение задълженията, влизащи в сила на тази дата, и 1 януари 1993 г. по отношение на задълженията, влизащи в сила след датата на влизане в сила чрез позоваване на датата на влизане в сила.

В случай на влизане в сила след 1 януари ще се прилагат разпоредбите на протокол № 7.

В уверение на което, долуподписаните управомощени лица положили подписите си под това споразумение.

Брюксел, осми март хиляда деветстотин деветдесет и трета година.

(Следват подписите)

ЕДНОСТРАННИ ДЕКЛАРАЦИИ ОТ СТРАНА НА ОБЩНОСТТА**1. Член 21, параграф 4**

Общността декларира своето съгласие да запази за един бъдещ петгодишен период и при същите условия преференциалния режим за определени сирена, указан в Регламент (ЕЕС) 1767/82.

2. Член 15, параграф 4

С цел да се даде възможност на българската промишленост да се адаптира към изискванията на общността, определени с Регламент (ЕЕС) 690/92, общността приема един преходен период от осемнадесет месеца. През този период сирена от овче мляко, произхождащи от България и внасяни в общността, ще бъдат приемани с максимално съдържание на краве мляко до 3%.

3. Член 2.3 на протокол № 1 към споразумението

Общността потвърждава, че предоставеното на България третиране по чл. 2, +3 на протокол № 1 е по същество същото като предоставеното по протоколите с Полша, Унгария и ЧСФР, и че по принцип всяко бъдещо изменение на Регламент на съвета (ЕИО) № 636/82 ще се прилага еднакво към всяка една от петте страни от Централна и Източна Европа.

4. Член 9.1 и чл. 9.4 на протокол № 2 към споразумението

Общността потвърждава своето разбиране, че разпоредбите на чл. 9.1(iii) и чл. 9.4 относно обществената помощ означават изключването на субсидиите за транспорта, предоставяни като косвени или преки субсидии за стоманодобивната промишленост.

5. Член 9.4 на протокол № 2 към споразумението

Разбира се, че възможността за извънредно удължаване на петгодишния период е строго ограничена в частния случай на Република България и не е във вреда на позицията на общността по отношение на другите случаи, нито предопределя международните задължения. Възможното нарушение, предвидено в +4, взема предвид особените затруднения на Република България при реструктурирането на металургичната промишленост и факта, че този процес е започнал съвсем скоро.

ЕДНОСТРАННИ ДЕКЛАРАЦИИ НА БЪЛГАРИЯ**1. Член 14, параграф 3**

В съответствие с чл. 20, параграф 1 България потвърждава, че експортните такси, посочени в приложение IX, в случай, че бъдат въведени, няма да имат по-ограничителен ефект от системата на неавтоматично лицензиране и експортни плафони.

2. Член 21, параграф 3

България ще положи всички усилия да увеличи количествата тютюн, попадащи под количествени ограничения, предвидени в приложение XII "б", паралелно с преговорите в сектора по вината.

3. Член 45, параграф 3, във връзка с приложение XVг

Забраната за придобиване на земя не засяга възможността за придобиване на право на собственост върху сграда, построена на тази земя. Собственикът на земята може съгласно българския Закон за собствеността да отстъпи на трето лице правото да построи сграда върху неговата земя и това трето лице става собственик на сградата.

Собственикът на земята може да прехвърли отделно от земята собствеността върху вече съществуваща сграда.

4. Член 59

България ще предприеме активни преговори за присъединяването си към ГАТТ и другите

споразумения, обхванати от Многостранната търговска организация, която ще произлезе в резултат на преговорите по Уругвай раунд, в рамките на период, съвместим с прогресивното прилагане на асоциацията.

5. Член 67

България потвърждава, че съгласно нейния нов патентен закон, третиране не по-малко благоприятно от това, предоставено на всяка трета страна по силата на двустранно споразумение, включително това между България и САЩ, подписано през април 1991 г., ще бъде предоставено на гражданите на страните - членки на общността, и по-специално в областта на преходната патентна закрила.

6. Писмо на Правителството на Република България до общността Правителството на Република България декларира, че няма да се позовава на разпоредбите на протокол № 2 относно продуктите, третирани от Договора за Европейската общност за въглища и стомана, в частност на чл. 9, така че да не се поставя въпросът за съответствието на този протокол със споразуменията между въглищната промишленост на общността с електрическите компании и металургичната промишленост, за да се осигури продажбата на въглищата от общността.

7. Протокол № 3 към споразумението

България ще положи всички усилия да увеличи количествата сладолед, попадащи под количественото ограничение, предвидено в приложение XIIБ с цел неговото премахване, паралелно с преговорите в сектора по вината.

Index

Chapter 1 : Въведение.....	p. 1
Chapter 2 : ЧАСТ I	p. 4
Chapter 3 : ЧАСТ II	p. 6
Chapter 4 : ЧАСТ III	p. 7
Chapter 5 : ЧАСТ IV.....	p. 14
Chapter 6 : ЧАСТ V.....	p. 22
Chapter 7 : ЧАСТ VI.....	p. 27
Chapter 8 : ЧАСТ VII	p. 39
Chapter 9 : ЧАСТ VIII	p. 40
Chapter 10 : ЧАСТ IX.....	p. 42
Chapter 11 : ЕДНОСТРАННИ ДЕКЛАРАЦИИ.....	p. 47
Съдържание	p. 49